

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLMOUCI

FILOZOFICKÁ FAKULTA

Katedra Muzikologie

Bakalářská práce

Kristýna Vacenovská

Uměnovědná studia

Společenský život v dnešních obcích Mikroregionu Nový Dvůr
v různých etapách českého národa od vzniku Československé
republiky po současnost

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracovala samostatně na základě uvedených pramenů a literatury.

V Olomouci dne 15.05. 2018

Podpis:

Zde bych chtěla ráda poděkovat doc. PhDr. Lence Křupkové, Ph.D., za velmi dobré vedení bakalářské práce, za užitečné připomínky a ochotu při konzultování této práce.

Obsah

Úvod	6
Stav bádání	7
1. Definice pojmů	9
1.1 Způsob života a životní styl.....	9
1.2 Mikroregion	10
1.3 Způsob života na venkově	11
1.4 Kultura na venkově.....	12
2. Historie obcí Mikroregionu Nový Dvůr	14
2.1 Charakteristika Mikroregionu Nový Dvůr.....	14
2.2 Historie obce Milotice	14
2.3 Historie obce Ratíškovice	16
2.4 Historie obce Skoronice.....	17
2.5 Historie obce Svatobořice-Mistřín.....	18
2.6 Historie obce Vacenovice	19
2.7 Historie obce Vlkoš.....	20
3. Kulturní a spolková činnost v obcích Mikroregionu Nový Dvůr od první republiky po rok 2000.....	22
3.1 Kulturní a spolková činnost v Miloticích.....	22
3.2 Kulturní a spolková činnost v obci Ratíškovice.....	24
3.3 Kulturní a spolková činnost v obci Skoronice	30
3.4 Kulturní a spolková činnost v obci Svatobořice-Mistřín	30
3.5 Kulturní a spolková činnost v obci Vacenovice.....	34
3.6 Kulturní a spolková činnost v obci Vlkoš	35
4. Současná kulturní a spolková činnost ovlivňující kulturní dění v obcích Mikroregion Nový Dvůr	38
4.1 Milotice.....	38
4.2 Ratíškovice.....	39
4.3 Obec Skoronice.....	40
4.4 Svatobořice-Mistřín	40
4.5 Vacenovice.....	43
4.6 Vlkoš	45
Závěr	46
Resumé.....	47
Summary	47

Zusammenfassung.....	48
SEZNAM POUŽITÝCH PRAMENŮ A LITERATURY.....	49
Literatura	49
Internetové zdroje.....	51
Obrazové přílohy	53
Anotace	55

Úvod

Spolková činnost ve velké míře ovlivňuje společenský život v obcích, ať se jedná o národopisné soubory, sportovní oddíly, sbory hasičů, myslivce či vinaře. Tyto organizace pořádají v obci společenské akce, jako jsou plesy, taneční zábavy, přednášky nebo divadelní představení. Tímto spolková činnost významně přispívá ke společenskému životu v obci.

Hlavním cílem mé práce je analyzovat společenský život v dnešních obcích Mikroregionu Nový Dvůr. Jedná se o obce Milotice, Ratíškovice, Skoronice, Svatobořice-Mistřín, Vacenovice a Vlkoš. V práci se zaměřuji na společenský život v obcích od vzniku Československé republiky po současnost. V jednotlivých kapitolách popisuji základní realie, které souvisí s historií obcí, spolkovou činností v určitých etapách českého národa a současnou společenskou situací v mikroregionu.

První kapitola se věnuje pojmům, které jsou se způsobem života na vesnici spojené. Pokusím se nastínit, co obecně způsob a styl života v různých etapách vývoje společnosti znamená. V kapitole se snažím rovněž definovat pojmy kultura a mikroregion. V závěru kapitoly se věnuji i obecnému vymezení venkovské kultury.

Druhá kapitola se věnuje historii jednotlivých obcí Mikroregionu Nový Dvůr. Zde představuji historii od první písemné zmínky o dané obci až po novodobé dějiny. Kapitola je členěna na šest podkapitol, každá z nich se věnuje konkrétní obci Mikroregionu Nový Dvůr.

V třetí kapitole se věnuji spolkové činnosti v jednotlivých obcích. Také tuto kapitolu jsem členila do šesti podkapitol. Pozornost věnují spolkovému životu od vzniku Československé republiky po rok 2000. Píší o vzniku místních spolků, o tom, co bylo náplní jejich činnosti a také o jejich kulturním přínosu pro společenské dění v obci.

Co se týče čtvrté a poslední kapitoly, ta se věnuje spolkové činnosti v obcích daného mikroregionu od roku 2000 po současnost. V práci poukazuji na to, jaký má spolková činnost vliv na společenské dění v obci dnes. Popisují konkrétní spolky, které v dnešní době ve zmiňovaných obcích působí.

Stav bádání

Zpočátku jsem se v práci věnovala pojmům, které jsou spojené se způsobem života na vesnici. Tuto problematiku vysvětluje Helena Kubátová ve své knize *Sociologie životního způsobu* z roku 2010.¹ V téže kapitole popisují také obecné pojmy, jako jsou kultura či mikroregion, k tomu jsem jako zdroj informací využila *Sociologický slovník* od Jana Jandourka z roku 2001. Informace týkající se vymezení pojmu kultura jsem čerpala z knihy *Přehled antropologických teorií kultury* z roku 2004, jejímž autorem je Václav Soukup. V roce 2007 byla publikována kniha *Kultury a organizace: software lidské mysli: spolupráce mezi kulturami a její důležitost pro přežití*, v níž se pojmu kultura věnuje Geert Hofstede a Gert Jan Hofstede. V této části práce se zmiňuji o způsobu života na venkově, kterému se věnují ve své studii *Český venkov 2007: studie Jihočeského a Ústeckého kraje* Věra Majerová a Irena Herová. V práci popisují také specifika venkovské kultury, které se v knize *Jihomoravská družstevní vesnice: etnografická charakteristika* z roku 1990 věnuje Helena Kubátová a Václav Frolec. Informace související s fungováním mikroregionu jsem doplňovala z internetových zdrojů, konkrétně se jedná například o mikroinovace.eu nebo mvcr.cz.

Informace o historii obcí jsem čerpala z několika knih. Jedná se například o knihu od Miroslavy Bočkové a Veroniky Selucké *Milotice 1341-1945* z roku 2003, dále kniha od Miroslava Bělohlávka *Hrady, zámky a tvrze v Čechách, na Moravě a ve Slezsku: Jižní Morava*, která byla vydána roku 1981, a také kniha od Antonína Bartuška *Milotice: Státní zámek a okolí* z roku 1954. Dále jsem při psaní využila knihu od Petra Maška *Modrá krev: Minulost a přítomnost 445 šlechtických rodů v českých zemích* z roku 2003. Dalším zdrojem informací pro mě byla kniha od Marie Mackové-Frolcové *Ratíškovice: minulost a přítomnost obce* z roku 1990. Co se týče historie obce Skoronice, nejvíce čerpá text z kroniky obce. K obci Svatobořice-Mistřín jsem jako zdroj použila knihu *Svatobořice-Mistřín 1964-půlstoletí života obce 2014*, která byla vydána roku 2014, od PhDr. Františka Synka a kol. Informace týkající se historie obce Vacenovice jsem našla v několika knihách: František Rygar *Vacenovice. Fragmenty z historie obce a Vacenovice. Z duchovního života obce* z roku 1998, Inocenc Červinka *Na našem Slovácku: vlastivědný sborník Kyjovska-Ždánka pro školy a rodiny* z roku 1933 a v neposlední řadě také kniha *Kyjovsko* od Rudolfa Hurta z roku 1970. K výročí obce Vlkoš byla v roce 2000 napsána kniha: *Vlkoš 750 let obce* od autorky Olgy Vlasákové, ta se věnuje popisu dění v období

¹ Bibliografické údaje k použité literatuře uvádím v závěrečném soupisu literatury a pramenů.

1248-1998. Dále je nutné, jako jedny z nejdůležitějších zdrojů informací k historiím obcí Ratíškovice, Skornice, Svatobořice-Mistřín a Vlkoš zmínit kroniky těchto obcí, které jsou uloženy v okresním archivu města Hodonín.

Ve zmiňovaných kronikách jsem našla také řadu důležitých záznamů věnovaných spolkové činnosti jednotlivých obcí. Informace o aktivitách Tělocvičné Jednoty Sokol a Orel v Miloticích jsem získala přímo z kronik těchto organizací. V případě obce Ratíškovice jsem informace ke spolkové činnosti získala i z knihy Jiřího Čejky *Ratíškovice: minulostí slovácké obce* z roku 2010. V souvislosti s historií obce Svatobořice-Mistřín mi při popisu činnosti folklórního souboru Lúčka pomohla kniha od Františka Synka z roku 1987 *Slovácký soubor Lúčka Svatobořice-Mistřín: 1977-1987*. V závěrečné kapitole jsem čerpala převážně z internetových zdrojů, jednalo se zejména o internetové stránky obcí Mikroregionu Nový Dvůr.

Problematika venkovské kultury je téma, které bylo zkoumáno již řadou studentů v jejich bakalářských a diplomových pracích. Životem na venkově se v roce 2017 zabývala Štěpánka Boučková v bakalářské práci *Život na venkově v minulosti a současnosti, pohled na obec Benešov u Semil*. Konkrétně kulturní život ve vesnici dále rozebírala také Lucie Čížková v diplomové práci z roku 2018 *Kulturní a komunitní život v Měříně*. Napsána však byla celá řada dalších prací, které jsou s tématem kultury na venkově spjaty a jejichž text lze dohledat v elektronické databázi bakalářských a diplomových prací theses.cz

Všechny uvedené publikace pro mě byly důležitými a přínosnými zdroji při vypracovávání předkládané bakalářské práce.

1. Definice pojmů

Než se začnu věnovat jednotlivým obcím Mikroregionu Nový Dvůr a jejich společenskému životu, je nutné vymezit několik pojmů, které jsou obecně s kulturou a způsobem života spojeny.

1.1 Způsob života a životní styl

V této souvislosti je nutné položit si otázku: „*Co to je obecně způsob života?*“ Jednat se může například o způsob, jak se oblékáme nebo jak trávíme svůj volný čas. Dalším důležitým pojmem spjatým se způsobem života je životní styl. Ten lze chápat za pomoci dvou aspektů: materiální aspekt životního stylu, který odpovídá pojmu životní úroveň a kulturní aspekt životního stylu, který je chápán jako kulturní úroveň.²

Uvažovat o životním stylu skupiny a jednotlivce musíme ve dvou odlišných rovinách. Životním stylem jednotlivce je možné chápat konzistentní životní způsob, jehož jednotlivé části si navzájem odpovídají. Životní styl skupiny představuje vyabstrahované, společné rysy životního způsobu. Dále je potřeba analyzovat, jak ovlivňují životní podmínky společnosti způsob života skupiny či jednotlivce. Životní podmínky lze pojímat dvojím způsobem: sociální determinanty životního způsobu, nebo jako kulturní rámce životního způsobu. Společnost je brána jako souhrn životních podmínek, které mají vliv na způsob života skupin i jednotlivců.³

Dalším výchozím pojmem této práce je kultura. Kultura je podobna vlastnímu světu, který si lidé vytváří sami. Jednoduše řečeno, za kulturu tedy můžeme považovat vše, co vytvořil člověk.⁴ Do kulturních aktivit jsou zahrnuty aktivity, kterým se člověk věnuje mimo pracovní dobu. Kulturní aktivity jsou v knize *Sociologie životního způsobu* od Heleny Kubátové seřazeny od nejvyšší kulturní úrovně po tu nejnižší. Mezi první patří návštěvy divadel, koncertů a výstav; na druhou úroveň je zařazeno studium odborné literatury, na třetí cestování přírodou, věnování se sportu a turistice, na čtvrtou četba krásné literatury, na pátou návštěva přátel, na šestou návštěva restaurací, kaváren a zábav, na sedmém místě jsou rukodělné koníčky a na osmé náročnější fyzické práce doma. Tento přístup pohlíží na životní styl pozitivisticky a

² KUBÁTOVÁ, Helena. *Sociologie životního způsobu*. Praha: Grada, 2010. Sociologie (Grada). ISBN 978-80-247-2456-0. s. 13.

³ KUBÁTOVÁ, Helena. *Sociologie životního způsobu*. Praha: Grada, 2010. Sociologie (Grada). ISBN 978-80-247-2456-0. s. 35.

⁴ JANDOUREK, Jan. *Sociologický slovník*. Praha: Portál, c2001. ISBN 8071785350. s. 179.

kvantitativně. Uvažuje o prolínání aspektů životního stylu i dimenzí souhrnného sociálního statusu. Výhodou tohoto přístupu je systémová analýza.⁵

Kultura je projevem lidské společnosti, který není vrozený, ale naučený. Dědíme ji z generace na generaci. Kultura se neustále mění, a to proto, že je velmi přizpůsobivá. Dvojice autorů Hofstede a Hofstede tvrdí, že kultura je jevem kolektivním, jelikož je alespoň z části sdílěna lidmi, kteří žijí ve stejném společenském prostředí.⁶ Pro celoživotní proces získávání a osvojování znalostí a dovedností, sdílení tradic a porozumění jazyku, zavedl Melville J. Herskovits pojem enkulturace. Ta probíhá od dětství a rozvíjí se celý život, a to jak vědomě (výchova, vzdělání), tak i nevědomě (nápodoba).⁷

Máme také několik pojetí chápání kultury:

1. Tradiční axiologické pojetí kultury-axiologické chápání kultury je silně hodnotící a zahrnuje do kultury pouze sféru pozitivních hodnot. Toto chápání kultury zahrnuje především lidské poznání, umění, vědu, výchovu apod.
2. Antropologické pojetí kultury-zahrnuje do kultury nejen pozitivní hodnoty, ale všechny nadbiologické prostředky, kterými se člověk adaptuje k vnějšímu prostředí. Toto chápání kultury zahrnuje vědění, víru, morálku a všechny ostatní schopnosti a obyčeje, které si člověk osvojil jako člen společnosti.⁸

1.2 Mikroregion

Definici mikroregionu lze rozdělit do tří skupin:

1. ve smyslu geografickém, jako určitou oblast
2. ve smyslu neformální spolupráce obcí, v tomto případě pro jeho činnost stačí souhlas obecního zastupitelstva

⁵ KUBÁTOVÁ, Helena. *Sociologie životního způsobu*. Praha: Grada, 2010. Sociologie (Grada). ISBN 978-80-247-2456-0. s. 15.

⁶ HOFSTEDE, Geert; HOFSTEDE, Gert Jan. *Kultury a organizace: software lidské mysli: spolupráce mezi kulturami a její důležitost pro přežití*. Praha: Linde, 2007, s. 14.

⁷ http://www.artslexikon.cz//index.php?title=Sociologie_kultury, datum stažení [2018-04-28]

⁸ SOUKUP, Václav. *Přehled antropologických teorií kultury*. Vyd. 2. Praha: Portál, 2004. Studium (Portál). ISBN 80-7178-929-1. s. 35.

3. ve formě spolupráce obcí, které jsou sdruženy do uskupení, které je právnickou osobou⁹

Mikroregiony vznikají převážně dobrovolným sdružováním obcí za účelem rozvoje dané lokality a spolupráce mezi obcemi. Toto sdružování umožňuje snadněji získat podporu ze státních fondů a fondů Evropské unie.¹⁰

Nejrozšířenějším sdružením je Svaz měst a obcí ČR. Dále v České republice existuje také Sdružení místních samospráv ČR a mikroregiony. V ČR existuje kolem 550 mikroregionů.¹¹

1.3 Způsob života na venkově

Moderní společnosti, jejíž nástup je sjat s urbanismem západní civilizace druhé poloviny 19. století, předcházela společnost tradiční, ta má počátky přibližně v době, kdy se lidé začali trvale usazovat na jednom místě. Docházelo k rozvíjení vesnic a životu v nich, jenž byl řízen přírodními a náboženskými cykly. Autorka Irena Herová prováděla výzkum, v rámci kterého definovala čtyři životní styly na venkově:

1. jedná se o tradiční venkovský styl, kdy se obyvatelé většinou věnují domácímu hospodářství
2. dalším typem jsou obyvatelé rodinného domu, tito obyvatelé mají svůj pozemek
3. obyvatelé venkova, kteří nemají své hospodářství a většinu času tráví ve městě
4. posledním typem jsou lidé, kteří touží žít v souladu s přírodou mimo lidská společenství.¹²

V současném životě na vesnicích lze nalézt jedinečné prvky, které představují kulturní hodnotu pro lidskou společnost. Jedná se o krajinu, kulturní tradice, společenský život, ale i o architektonické výstavby. Pojmem venkov se nemyslí jen vesnice, ale také osady a rekreační oblasti. Za venkovskou obec (vesnici) je v České republice dle statistických záznamů považována obec s osídlením do 2000 obyvatel (dle rozhodnutí Mezinárodního statistického úřadu v Praze). V praxi se však setkáváme i s vesnicemi s vyšším počtem obyvatel.

⁹ http://mikroinovace.eu/wp-content/uploads/2014/07/11_Podstata_a_fungovani_mikroregionu.pdf, datum stažení [2018-04-28]

¹⁰ <http://www.mvcr.cz/clanek/mikroregiony-a-mistni-akcni-skupiny.aspx>, datum stažení [2018-04-28]

¹¹ <http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/mikroregiony>, datum stažení [2018-04-28]

¹² MAJEROVÁ, Věra a Irena HEROVÁ. *Český venkov 2007: studie Jihočeského a Ústeckého kraje*. V Praze: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, c2008. ISBN 978-80-213-1768-0. s. 86,87.

Díky studii *Každodenní život vesničanů středního Slovenska*, kterou provedl Jan Kandert, máme detailnější pohled zaměřující se na sociální vztahy lidí žijících na vesnici.¹³ Dle Jana Kanderta je venkov obecně symbolem tradičních sociálních vazeb, města naopak symbolem moderní společnosti s rozříštěnou strukturou anonymních vztahů. V posledních letech je možné pozorovat, že tradičně venkovský způsob života mizí. To je způsobeno pronikáním podnětů z městského života na venkov.¹⁴

1.4 Kultura na venkově

Co se týče kulturních změn ve vesnici, u vesničanů můžeme nalézt změny především mikrosociální a makrosociální. Podle J. Kanderta je mikrosociální změna ta, která se zaměřuje na modernizaci domácnosti. Konkrétně se jedná například o nahrazování starých spotřebičů. Makrosociální změna je skutečná kulturní změna, přinášející změnu kulturních hodnot.¹⁵

Václav Frolec ve své knize *Jihomoravská družstevní vesnice: etnografická charakteristika* rozděluje venkovskou kulturu do tří kategorií. První kategorií jsou autentické projevy venkovské kultury, mezi které řadí tradiční projevy lidové kultury. Těmi jsou: obřady, slavnosti, hody, dožínky, masopust, velikonoční obchůzky, vinobraní, pálení čarodějnic a zábavy (kateřinské, mikulášské, štěpánské...). Za druhé se jedná o stylizované projevy venkovské kultury, mezi které řadí v současnosti konané události: plesy, zábavy mimo ustálené termíny, významné shromáždění, setkání jubilantů, sjezdy rodáků, besedy s důchodci či místní zájmová umělecká činnost. Poslední kategorií jsou projevy šířené masovými sdělovacími prostředky.¹⁶

Významnou úlohu má také dodržování tradic a zvyků. Ty jsou často spjaty s ročními obdobími. Jedná se například o stavění máje, kácení máje, hody, dožínky či vinobraní. Další tradice jsou spjaty s náboženstvím. Jedná se například o masopust nebo velikonoční klepání (mladí chlapci chodí po vesnici s klepači a tím nahrazují zvuk zvonů, které „odletěly do Říma“). Tyto tradice se ve vesnicích dodržují dodnes.

¹³ KUBÁTOVÁ, Helena. *Sociologie životního způsobu*. Praha: Grada, 2010. Sociologie (Grada). ISBN 978-80-247-2456-0. s. 165-167.

¹⁴ Tamtéž, s. 181.

¹⁵ Tamtéž, s. 168.

¹⁶ FROLEC, Václav. *Jihomoravská družstevní vesnice: etnografická charakteristika*. Brno: Masarykova univerzita, 1990, s. 182-188.

Mezi základní nositele kultury na venkově, ale i ve městě patří rodina. Ta jedince učí základním hodnotám a normám. Dalším pilířem kultury je spolková činnost. Ta zažívala v letech 1918-1938 největšího rozmachu. To se změnilo s počátkem německé okupace. V těchto letech bylo sdružování občanů nežádoucí a fungovaly pouze spolky, které se podrobily příkazům německých okupantů. K volnému sdružování občanů mohlo docházet opět až po roce 1989, kdy došlo k pádu komunistického režimu. Typy spolků se od dřívější doby do současnosti radikálně nezměnily. Jedná se hlavně o sportovní spolky, zájmové spolky, ženské spolky či dobrovolné hasiče. Mezi instituce, které se podílejí na kulturním dění v obci, lze vedle zmiňovaných spolků řadit také obecní úřady, místní školy a farnosti. Největší podíl na společenském dění v obci mají samotní občané. V současnosti je v České republice nejrozsáhlejší právní formou neziskových organizací občanské sdružení. Podle výzkumu Jindřišky Gregoriniové a Věry Schollarové se v devadesáti procentech obcí ČR nachází alespoň jeden spolek.¹⁷

¹⁷ http://soclab.pef.czu.cz/pdf/Sbornik_Venkov_neprodejne.pdf, datum stažení [2018-04-28]

2. Historie obcí Mikroregionu Nový Dvůr

2.1 Charakteristika Mikroregionu Nový Dvůr

Ke vzniku Mikroregionu došlo 4. března roku 2002 spojením obcí Milotice, Ratíškovice, Skoronice, Vacenovice a Vlkoš. Dne 6. května téhož roku se přidala obec Svatobořice-Mistřín. Název se váže k historii milotického panství, ke kterému v 17. století patřily obce dnešního Mikroregionu, výjimkou je obec Ratíškovice.

Mikroregion Nový Dvůr byl založen především z důvodu ochrany a prosazování společných zájmů členských obcí. Společenské aktivity Mikroregionu míří převážně na zlepšení kvality života místních obyvatel. Velkým cílem Mikroregionu je také rozvoj venkovské turistiky a podpora aktivity, které přináší ekonomický rozvoj obcí.¹⁸

V současné době se jedná o Mikroregion s bohatým zemědělstvím, ve kterém vinařství zásadně ovlivnilo kulturní dědictví v celé oblasti. Každá z obcí Mikroregionu je známá bohatou historií a také dlouhodobým dodržováním kulturních a folklorních tradic. Největším lákadlem pro turisty je barokní zámek v Miloticích.

V Mikroregionu žije 13 298 obyvatel, rozloha je 7 690 ha. Sídlem Mikroregionu Nový Dvůr jsou Milotice, předsedou je Ing. Josef Uhlík (bývalý starosta obce Ratíškovice a dřívější člen Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR), místopředsedou je Josef Varmuža. Mikroregion Nový Dvůr se nachází na jižní Moravě mezi městy Hodonín a Kyjov, a zasahuje proto také do regionu Slovácko.¹⁹

2.2 Historie obce Milotice

První zmínka vztahující se k obci je datována k roku 1341, kdy je obec zmiňována v písemných pramenech v misálu plebána Heřmana. Ve 13. století byl v Miloticích zbudován farní kostel Všech svatých s farou, pod kterou spadaly i okolní vesnice Vacenovice, Ratíškovice a Dubňany.²⁰

¹⁸ <http://www.novy-dvur.cz/index.php/2015-11-02-09-20-37/historie>, datum stažení [2018-04-28]

¹⁹ Tamtéž

²⁰ BOČKOVÁ, Miroslava a Veronika SELUCKÁ. *Milotice: 1341-1945*. Milotice: Obec Milotice, 2003, s. 12.

V roce 1412 byly Milotice odkoupeny rodem rytířů z Moravan. Ti neučinili žádnou velkou změnu, která by byla ve prospěch milotického statku, jelikož Jan z Moravan vlastnil majetky i v jiných částech země. Rytíři z Moravan se o sídlo dostatečně nestarali, a museli proto milotické panství prodat. To od nich koupil Jiří z Kravař pro své dcery,²¹ které vzápětí statek prodaly pánům z Ojnic.²² Roku 1492 se do Milotic dostali páni ze Zástřizl a setrvali zde do roku 1553. Milotice se v tomto období staly středem rozsáhlého panství a získaly do vlastnictví okolní vesnice. Roku 1553 byly Milotice prodány bratřím ze Žerotína. Za pánů ze Žerotína dosáhlo panství největšího rozmachu. V letech 1603-1609 vlastnil Milotice Karel Pergar. Podle dochovaných pramenů lze potvrdit, že od roku 1623 vlastní Milotice Zděnek Žampak z Potnštejna. Za vpádů kuruckých v roce 1705 utrpělo panství velké množství škod, zámek byl opět vypálen včetně pivovaru, pálenice a vesnice.²³ Teprve s Karlem Antonínem Serényim nastává pro Milotice doba rozkvětu.²⁴ Po vymření milotické větve Serényiů získává Milotice do vlastnictví lomnická větev.²⁵

Dalším důležitým jménem v historii obce Milotice je páter František Weber. Byl to kněz, který byl do Milotic přeložen v roce 1854, za jeho fungování v Miloticích vznikla řada spolků. V roce 1867 zde založil Čtenářský spolek a téhož roku Občanskou záložnu. Podílel se na vzniku Rolnicko-hospodářského spolku. Roku 1906 odjel ke svému bratrovi, kde také v roce 1908 zemřel.²⁶ Roku 1855 zemřela hraběnka Františka Pavlína Hardeggová, její vnuk František Karel Seilern vyplatil všechny dědice a roku 1888 se sám ujal Milotic. Po jeho smrti v roce 1916 se majitelem Milotic stal jeho synovec JUDr. Ladislav Seilern, v roce 1916 se oženil s Antoinettou Loudonocou se kterou měl 4 děti.

Co se týká první světové války a jejích dopadů na obec Milotice, tak jako v ostatních obcích, byly škody značné. Odchody mužů na frontu poznamenaly chod hospodářství a podniků. V roce 1931 se v obci konaly volby do obecního zastupitelstva a roku 1932 veřejná

²¹ BARTUŠEK, Antonín. Státní zámek v Miloticích u Kyjova. In *Milotice: Státní zámek a okolí*. 1. vyd. Praha: Státní tělovýchovné nakladatelství pro Státní památkovou správu v Praze, 1954, s. 2.

²² BĚLOHLÁVEK, Miroslav. *Hrady, zámky a tvrze v Čechách, na Moravě a ve Slezsku: Jižní Morava*. 1. vyd. Praha: nakladatelství Svoboda, 1981, s. 158.

Kuruci – v 17. a 18. stol. se takto označovali účastníci stavovských povstání uherské šlechty proti Habsburkům. viz. *Ilustrovaný encyklopedický slovník*. II, (J-Pri) / [zpracoval kolektiv autorů Encyklopedického institutu ČSAV]. Praha: Academia, 1981, s.278.

²⁴ BARTUŠEK, Antonín. Státní zámek v Miloticích u Kyjova. In *Milotice: Státní zámek a okolí*. 1. vyd. Praha: Státní tělovýchovné nakladatelství pro Státní památkovou správu v Praze, 1954, s. 5.

²⁵ MAŠEK, Petr. *Modrá krev: Minulost a přítomnost 445 šlechtických rodů v českých zemích*. 3. vyd. Praha: Mladá fronta, 2003, s. 243.

²⁶ BOČKOVÁ, Miroslava a Veronika SELUCKÁ. *Milotice: 1341-1945*. Milotice: Obec Milotice, 2003, s. 37.

schůze Národní obce fašistické.²⁷ Po válce sloužil objekt milotického zámku ke vzdělávacím účelům a v říjnu roku 1948 převzala zámek Národní kulturní komise.²⁸

2.3 Historie obce Ratíškovice

První písemná zmínka o obci Ratíškovice pochází z roku 1247. Je obsažena v listině velehradského kláštera.²⁹ Listina má dokazovat, že Oldřich, syn vévody korutanského, věnoval velehradskému klášteru kapli Panny Marie u Popovic, rybolov i s rybáři v Kostelanech a dva lány v obci Radichovice. Tato první zmínka je však nejistá, je možné, že název Radichovice se kryje s názvem Hradčovice.³⁰ V knize *Ratíškovice minulost a přítomnost* od autorky Marie Mackové Frolcové se objevuje informace o první zmínce vztahující se k obci Ratíškovice z roku 1131. Ta se nachází v jednom z nejvýznamnějších dokumentů – v listině Jindřicha Zdíka.³¹

Ve 14. století byly Ratíškovice majetkem moravského markraběte, kterým byl v letech 1333-1346 Karel IV. V 15. století se v držení Ratíškovic vystřídali příslušníci zemanských rodů.³² Co se týče vlastní samosprávy, tu měla obec i v době poddanství. Z přelomu 14. a 15. století je známo jméno starosty Marčinka. Hlavním představitelem obce byl rychtář, dosazován byl na dobu čtyř let. Další funkce, kterou obyvatelé každým rokem volili, byla funkce pudmistra. Ten měl spolu s rychtářem na starost věci veřejné. Důležité postavení v obci měl také „policajt“, jenž byl hlavním pomocníkem rychtáře a pudmistra. Roku 1851 byla v Ratíškovících zřízená nová obecní samospráva, její členové odpovídali za správu obecního majetku, za výstavbu obce, za vybírání daní a poplatků. Nejdůležitější osobou v obci byl starosta, významné postavení měl taktéž obecní hospodář. Ten měl na starost pokladní knihu obce.³³

Ratíškovice zůstaly v soukromém vlastnictví císařské rodiny až do roku 1848. Na rozhraní 19. a 20. století začali někteří zdejší muži pracovat v hnědouhelných dolech v okolních

²⁷ Tamtéž s. 78.

²⁸ Tamtéž, s. 92.

²⁹ *Okresní archiv, Hodonín, Oú-Ra, 95. Kronika obce Ratíškovice, 1884-1953, s. 4.*

³⁰ MACKOVÁ-FROLCOVÁ, Marie. *Ratíškovice: minulost a přítomnost obce*. Ratíškovice: Městský národní výbor, 1990, s. 10.

³¹ Tamtéž, s. 8.

³² Tamtéž, s. 20-21.

³³ MACKOVÁ-FROLCOVÁ, Marie. *Ratíškovice: minulost a přítomnost obce*. Ratíškovice: Městský národní výbor, 1990, s. 39.

vesnicích. V letech 1855-1857 byl v Ratíškovicích vystavěn římskokatolický kostel zasvěcený 4. října 1857 k svatému Cyrilu a Metodějovi.³⁴

Také první světová válka zasáhla obec Ratíškovice. Do války byli povoláni muži do třiceti osmi let, celkem jich z vesnice odešlo 90.³⁵ Postupně bylo povoláno více mužů, začátkem roku 1915 to bylo již 200.³⁶ Zpráva o konci války se do Ratíškovic dostala telegrafem teprve 29. října. Následně se 8. listopadu v obci konala veřejná oslava.³⁷

První politickou stranou v samostatném československém státě, která vyhrála v Ratíškovicích volby, byla sociální demokracie. Za první republiky zůstala obec samostatnou hospodářskou jednotkou, v rámci rozvoje vesnic byly budovány silnice a provedena byla i elektrifikace obce.³⁸ Nástup protektorátní vlády zasáhl do běžného života celé obce. Došlo k hospodářským, politickým i kulturním změnám.³⁹ Boje o Ratíškovice vyvrcholily 16. a 17. dubna roku 1945, 18. dubna 1945 byla obec osvobozena.⁴⁰

2.4 Historie obce Skoronice

Na základě informací z kroniky obce není s jistotou známo, kým a kdy byly Skoronice založeny. Za husitských válek roku 1555 byly Skoronice vypáleny a zničeny. Skoronice, které existují dodnes, byly znovu vystavěny roku 1660. Poté přešlo panství do vlastnictví hraběte Jana Rotála, který ho prodal nejvyššímu zemskému komoří a hejtmanovi hradištského kraje, hraběti Gabrielu Serényimu. Ten se snažil Skoronice rozšířit, a proto do obce poslal obyvatele svého panství z Kunvaldu.⁴¹

Roku 1885 byl ve Skoronicích vystavěn kostel na místě bývalé malé kapličky nejsvětější trojice. K vysvěcení kostela došlo 6. září roku 1886, kostel byl zasvěcen svatému Florianovi.⁴² Roku 1906 se v obci konaly obecní volby, volby do zemského sněmu a volby do říšské rady.

³⁴ *Okresní archív, Hodonín, Oú-Ra, 95. Kronika obce Ratíškovice, 1884-1953, s. 6.*

³⁵ *Tamtéž, s. 20.*

³⁶ *MACKOVÁ-FROLCOVÁ, Marie. Ratíškovice: minulost a přítomnost obce. Ratíškovice: Městský národní výbor, 1990, s. 81.*

³⁷ *Tamtéž, s. 92.*

³⁸ *Tamtéž, s. 120.*

³⁹ *Tamtéž, s. 144.*

⁴⁰ *Okresní archív, Hodonín, Oú-Ra, 95. Kronika obce Ratíškovice, 1884-1953, s. 149.*

⁴¹ *Okresní archív, Hodonín, Kronika obce Skoronice, s. 6.*

⁴² *Tamtéž, s. 7.*

31. července roku 1914 bylo vyhlášeno, že všichni muži ve věku 21 až 40 let musí do 24 hodin nastoupit do vojenské služby. 1. srpna odešlo ze Skoronic 36 mužů⁴³. Na obec měla vliv i druhá světová válka. Na konci války byla obec 19. 4. 1945 osvobozena ruskými a rumunskými vojáky.⁴⁴

V roce 1946 se ve Skoronicích konaly volby, které vyhráli lidovci s 231 hlasy.⁴⁵ Následně se však, stejně jako v okolních vesnicích, i ve Skoronicích koncem února 1948 vlády ujali komunisté, kteří založili tzv. akční výbory.⁴⁶

2.5 Historie obce Svatobořice-Mistřín

Svatobořice a Mistřín byly původně dvě samostatné vesnice. Dle dochovaných písemností je známo, že Mistřín je starší obcí. Roku 1228 ho věnoval král Přemysl Otakar II. klášteřu velehradskému. První zmínka o Svatobořicích pochází z roku 1349, kdy byl díl obce zapsán Bolku z Otaslavic a Markvartovi z Morkovic. Ten svůj díl, roku 1355 prodal. K samotnému sloučení obcí došlo až v roce 1964.⁴⁷

První zmínka o obci Mistřín pochází z roku 1228, kdy se poprvé objevilo jméno obce ve tvaru Misterzin.⁴⁸ Již v roce 1420 byl Mistřín vystaven krizi, když byla vypálena ves na Starých Mistříněch. V roce 1431 rakouský vévoda Albrecht nechal vypálit pět vesnic, jednou z nich byl také Mistřín. Do roku 1500 byl Mistřín ve vlastnictví Jana z Hartvíkovic. Roku 1524 se Mistřín objevuje jako Nový Mistřín. V roce 1528 byl Nový Mistřín prodán Vilému Kunovi z Kunštátu a spojen s vedlejším panstvím svatobořickým.⁴⁹

Roku 1626 byla obec zničena. To trvalo až doroku 1656, kdy byl Mistřín obnoven. Zpočátku byla obec nazývána Mistřice, poté Nový Mistřín. V roce 1687 zemřel poslední mužský člen pánů ze Zástřizel a Mistřín se stal, stále jako součást panství Svatobořice, majetkem Františka Leibštejnského z Kolovrat. Ten ho prodal vdově po hraběti Serényim pro její nezletilé děti. V rukou tohoto rodu zůstaly Mistřín i Svatobořice součástí milotického

⁴³ *Okresní archiv, Hodonín, Kronika obce Skoronic, s. 115.*

⁴⁴ *Okresní archiv, Hodonín, Kronika obce Skoronic, s. 133.*

⁴⁵ *Tamtéž, s. 149.*

⁴⁶ *Tamtéž, s. 167.*

⁴⁷ SYNEK, František. *Svatobořice-Mistřín: 1964-2014 - půlstoletí života obce*. Svatobořice-Mistřín, 2014, s. 18.

⁴⁸ *Tamtéž, s. 19.*

⁴⁹ *Tamtéž, s. 20.*

panství do roku 1810. V roce 1810 se stali majiteli milotického panství hrabata z Gardega, v letech 1888-1924 byly Svatobořice i Mistršín majetkem hrabat Seilernů.⁵⁰

Po obou stranách silnice ve směru k vesnici lze vidět tzv. „Baráky“. To byly původně objekty kolonie pro válečné uprchlíky. Byly vystavěny počátkem první světové války. Za první světové války bylo ve Svatobořicích zřízeno ukrajinské gymnázium a také nemocnice pro epidemické nemoci. Následně se během 1. republiky o „Baráky“ staral stát, konkrétně ministerstvo zdravotnictví a školství Proto byly přestavěny, jedna část sloužila jako brněnský chorobinec a druhá byla určena pro vystěhovalce ze Slovenska a Podkarpatské Rusi.⁵¹ Se začátkem druhé světové války byl z „Baráků“ zřízen tábor pro uprchlíky, od roku 1938 zde byl Internační tábor Svatobořice. Svatobořice byly osvobozeny Rudou armádou 19. dubna 1945.⁵²

Dne 3. června roku 1963 byla poprvé svolána obecní schůze, která se týkala sloučení obcí Svatobořic a Mistršína. Komise se skládala z několika představitelů z každé obce. K samostatnému sloučení však došlo v následujícím roce, stalo se tak na základě nařízení nadřazených orgánů (důležitou roli hrál krajský národní výbor).⁵³ Pro obě obce to znamenalo výhody, které práce popisuje v následujících kapitolách.

2.6 Historie obce Vacenovice

Nejstarší písemné zprávy o obci Vacenovice jsou datovány do roku 1228. Podle těchto písemných zpráv kníže Přemysl Otakar I. daroval klášteru velehradskému padesát tři vesnic, mezi kterými byly i Vacenovice. První osídlení Vacenovic však s jasnou přesností určit nelze.⁵⁴

Vacenovice patřily králi Přemyslu I. Otakarovi, za jeho vlády byly součástí bzeneckého panství opatství velehradského. Pod toto panství spadaly do roku 1250.⁵⁵ Ve 13. století Vacenovice společně i s okolními vesnicemi byly součástí Vracovsko-bzeneckého zeměpisného statku.⁵⁶

⁵⁰ Tamtéž, s. 22.

⁵¹ *Okresní archiv, Hodonín, Ao-Sv, 89. Kronika obce Svatobořice*, s. 15.

⁵² *Okresní akrchív, Hodonín, Ao-Sv, 89. Kronika obce Svatobořice*, s. 20.

⁵³ Tamtéž, s. 296.

⁵⁴ RYGAR, František. *Vacenovice: fragmenty z historie obce*. Vacenovice: Obecní úřad Vacenovice, 1998, s. 5-6.

⁵⁵ ČERVINKA, Inocenc Ladislav. *Na našem Slovácku: vlastivědný sborník Kyjovska-Žďánska pro školy a rodiny*. Kyjov: Učitelstvo okresu Kyjovsko-Žďánského, 1933, s. 164.

⁵⁶ HURT, Rudolf. *Kyjovsko*. Brno: Musejní spolek, 1970, s. 126.

V roce 1600 zasáhlo Vacenovice období špatné úrody. Ceny potravin byly vysoké, a proto lidé trpěli hladem. Také Třicetiletá válka, kdy v obci po dobu pěti týdnů rabovalo císařské vojsko, způsobila ve Vacenovicích značné škody.⁵⁷ Po roce 1648 koupil milotické panství se všemi poddanskými vesnicemi magnát Gabriel Serényi, který začal usazovat na tato poškozená místa své poddané.⁵⁸ V roce 1752 byl založen Tereziánský katastr, podle kterého bylo ve Vacenovicích dvacet devět pololáníků, šest podsedníků, deset domkařů.⁵⁹

Co se týče správy obce, každá obec měla svého představeného, jehož označení se časem měnilo. Po skončení třicetileté války se ustálilo označení rychtář a pudmistr, v roce 1848 společně se zrušením roboty došlo také k ukončení těchto funkcí.

V průběhu druhé světové války utichl ve Vacenovicích kulturní život a byly zakázány všechny místní taneční zábavy. Mezi obyvateli byla jedna židovská a romská rodina, jejichž členové skončili v koncentračních táborech.⁶⁰ 18. dubna 1945 došlo k osvobození Vacenovic Rudou armádou.⁶¹

Vacenovice jsou typickou moravskou vesnicí, pro kterou jsou tradice a lidové zvyky charakteristické. Pod záštitou Národopisné společnosti zde funguje několik folklorních a pěveckých souborů.⁶²

2.7 Historie obce Vlkoš

První zmínku o obci Vlkoš lze nalézt ve fundační listině sepsané v Čejkovicích dne 18. října roku 1248. Obec Vlkoš i s poddanými tehdy patřila feudálnímu panství. Dvě třetiny půdy i poddaných patřilo místní svobodné šlechtě a jedna třetina panství bzeneckému. Oba celky měly také svůj dvůr. Ze záznamů vyplývá, že prvním majitelem panství byla královna Konstancie Uherská (rok 1231).⁶³

Z roku 1349 lze objevit zprávy týkající se stavby tehdejšího kostela v obci. Nejednalo se však o kostel, který je v obci nyní. Byl to malý, dřevěný kostel, který roku 1423 zničilo Žižkovo vojsko. Poté byl roku 1630 postaven kostel nový, ten byl zničen v období Třicetileté

⁵⁷ RYGAR, František. *Vacenovice: fragmenty z historie obce*. Vacenovice: Obecní úřad Vacenovice, 1998, s. 36.

⁵⁸ Tamtéž, s. 37.

⁵⁹ Tamtéž, s. 41.

⁶⁰ Tamtéž, s. 193.

⁶¹ Tamtéž, s. 196.

⁶² <http://www.vacenovice.cz/informace-o-obci/soucasnost/> datum stažení [2018-02-25]

⁶³ VLASÁKOVÁ, Olga. *750 let obce Vlkoš: 1248-1998*. Vlkoš: Obecní úřad, 2000, s.16.

války. I přes tyto události místní obyvatelé postavili další kostel, který byl roku 1759 stržen kvůli svému stáří a nevyhovujícímu stavu, místo něj byl postaven kostel, který v obci stojí do dnes.⁶⁴

V poválečné době se ujal správy obce Josef Valenta, který stál v čele obce do roku 1919.⁶⁵ V roce 1952 převzalo vlkošský dvůr Jednotné zemědělské družstvo a téhož roku zde vznikl Národní výbor, který převzal vedení obce. V roce 1982 byl Národní výbor zrušen ve vedlejších Skoronicích, a tak jeho funkci zastával ten vlkošský. Roku 1990 se Skoronice opět odloučily.⁶⁶

Co se týče tradic, v dnešní době se mimo podušičkových hodů téměř všechny obyčeje vytratily. V knize *Vlkoš 750 let obce* hovoří Oldřich Křížka a Marie Něničková o tom, že dříve byl život v obci velmi úzce spjatý s přírodou v lidských činnostech a lidových zvycích.

⁶⁴ Okresní archiv, Hodonín, Aú-VI, 48. *Kronika obce Vlkoš, 1919-1972*, s.166.

⁶⁵ Tamtéž, s. 28.

⁶⁶ VLASÁKOVÁ, Olga. *750 let obce Vlkoš: 1248-1998*. Vlkoš: Obecní úřad, 2000, s. 16-17.

3. Kulturní a spolková činnost v obcích Mikroregionu Nový Dvůr od první republiky po rok 2000

3.1 Kulturní a spolková činnost v Miloticích

V Miloticích se vytvářely spolky podporující charitativní činnost a také spolky sdružující osoby se stejným politickým smýšlením. Nejsilnější vliv na dění v Miloticích v polovině 20. století měla Jednota Orel a Jednota Sokol.

Před tím, než v obci vznikla Jednota Orel, zde v roce 1919 byla založena Omladina. Hlavním cílem Omladiny bylo hájení křesťanského názoru k sebevzdělávání, pořádání přednášek, založení knihovny v obci, či založení divadelního souboru. Zodpovědnost na sebe vzal tehdejší kaplan Methoděj Látal. Dne 26. srpna 1919 proběhly volby do výboru Omladiny, během níž byly zvoleny tyto funkce: předseda Michal Kútný, Hedvika Grufíková na post místopředsedkyně, Bedřich Galař byl pověřen funkcí jednatele, Josef Lunga pokladníkem, Jan Křížka účetním a Josef Křížka knihovníkem. Členů bylo v této době přihlášeno celkem 57 činných a dva přispívající. Následně bylo 2. září 1919 dohodnuto založení Tělocvičné jednoty odboru Orla.⁶⁷

Roku 1920 bylo v Miloticích schváleno založení Spolku československého Orla. Spolek byl organizačně řazen do župy Tomáše Šilingra, III. okrsku. Spolek měl bratrský pozdrav: „Zdař Bůh“, orelskou hymnou se stala píseň „Vzhůru, orle slovanský“ a písní „Na horách dívča.“⁶⁸ V roce 1928 měla Jednota 113 členů, z toho 73 cvičících a 40 přispívajících. Slet Orelstva konaný roku 1929 v Praze znamenal pro členy vyvrcholení jejich dosavadních úsilí. Členové organizovali také představení klasického i loutkového divadla v místním hostinci. Jejich chloubou byl tradiční orelský ples a v září pořádané svatováclavské oslavy.⁶⁹

Orel byl v Miloticích založen s úmyslem vzdělávat mladé křesťany, proto stál v jeho čele místní farář nebo kaplan. Ke vzdělávání členů sloužila také obecní knihovna. Ve 20. letech 20. století Jednota vlastnila knihy v hodnotě 3 000 Kč. Měla také svůj prapor, který zhotovily sestřičky ve Frýdlantu. Hody, které jsou jednou z největších kulturních událostí roku v obci dodnes, pořádala zvlášť Jednota orelská a zvlášť Jednota sokolská. Dne 30. listopadu 1941

⁶⁷ BOČKOVÁ, Miroslava a Veronika SELUCKÁ. *Milotice: 1341-1945*. Milotice: Obec Milotice, 2003, s. 64.

⁶⁸ Tamtéž, s. 194.

⁶⁹ GRUFÍK, Stanislav. *Kronika jednoty Orla československého v Miloticích u Kyjova*.

přišel okamžitý zákaz fungování Jednoty Orla z okresního úřadu v Kyjově podle říšského zákona. Veškeré jmění bylo Jednotě zabaveno.⁷⁰

4. května 1919 byla v Miloticích uspořádána schůze tělovýchovné Jednoty Sokol pro obce Milotice a Vacenovice. Ta měla zpočátku tvořit celek s Jednotou kyjovskou. Prvních Sokolů bylo čtyřicet šest. Podstatnou součástí Sokola byla tělovýchova. Jednota také pořádala sokolské výlety, na kterých se předváděla cvičení. K těmto výletům byly zvány i okolní jednoty. Jednota Sokol měla svoji hlavní píseň „Hoj, vzhůru pestrý Sokole.“⁷¹ Z kulturních akcí Sokol pořádal mikulášské večírky, přednášky a divadelní představení. Roku 1927 byly jednotou zřízeny divadelní kroužek, pěvecký sbor a cyklistický odbor Sokola, na jejich vznik byly použity finance původně určené pro výstavbu místního kina. K té nakonec nedošlo.⁷²

V roce 1925 byl v Miloticích obnoven se Sokolem také Odbor Národní Jednoty. S ním Sokol velmi úzce pracoval a podporoval ho. Sokol kladl důraz na duševní vyspělost svých členů, zejména v souvislosti s posílením zdatnosti českého národa. V letech 1921-23 zažil Sokol problémy a hrozilo, že v Miloticích zanikne. Na počátku 30. let se Sokolu podařilo překonat vnitřní krizi a jeho členové si vybudovali pevnější vnitřní disciplínu. Roku 1931 se ukázalo, že milotický Sokol patří mezi nejlepší v okrese. Proto bylo také navrženo jeho osamostatnění od Kyjova.

Tamní sokoli potřebovali místo ke cvičení, nejvhodnější pro ně byly prostory místní hospody u Vičarů. Členové jednoty se věnovali také divadlu a loutkovému divadlu. Sokolstvo pořádalo dožínky a hody. 21. 12. 1920 byl Jednotou založen také pěvecký kroužek.

V roce 1925 vznikl v Miloticích spolek Ludmila. Ten byl odborem charity v Miloticích. Jeho hlavním posláním bylo „*pěstování ducha křesťanské lásky a péče o tělesné, duchovní a mravní blaho*“, převážně u mládeže. V březnu 1941 byl spolek Ludmila přejmenován na Farní charitu v Olomouci.⁷³

⁷⁰ BOČKOVÁ, Miroslava a Veronika SELUCKÁ. *Milotice: 1341-1945*. Milotice: Obec Milotice, 2003, s. 204.

⁷¹ *Kronika Tělocvičné jednoty „Sokol“ v Miloticích u Kyjova*. TJ AGRO Milotice.

⁷² Tamtéž

⁷³ BOČKOVÁ, Miroslava a Veronika SELUCKÁ. *Milotice: 1341-1945*. Milotice: Obec Milotice, 2003, s. 208.

3.2 Kulturní a spolková činnost v obci Ratíškovice

Roku 1920 byla v obci Ratíškovice podle zákonného nařízení ustavena místní osvětová komise, jejímž předsedou se stal správce školy Antonín Šmilauer, jednatelem Metoděj Měchura a pokladníkem František Antoš. K obnovení spolkové činnosti v obci přispěl vznik spolku Pokrok, Sboru dobrovolných hasičů, Sdružení venkovské omladiny, Orlu a také. Tyto spolky však nebyly podporovány státem, ani obecní pokladnou. K získání financí organizovaly divadelní a taneční zábavy.⁷⁴

Nejstarším ratíškovickým spolkem byl Čtenářský spolek Pokrok. Jeho vůdčí osobností byl od dvacátých let Martin Norek. Z velké části se spolek podílel na kulturním dění v obci, organizoval odborné přednášky, divadelní představení nebo koncertní vystoupení. V roce 1926 uspořádal přednášku věnovanou oslavě českého historika Františka Palackého, o jehož životě přednášel profesor historie Jan Halík.⁷⁵ Čtenářský spolek měl také vlastní knihovnu. Po válce byla knihovna vedena Martinem Norkem, který kupoval knihy od soukromníků.⁷⁶

V roce 1928 díky Pokroku vzniklo v Ratíškovících další osvětové zařízení Jubilejní kino. Název úzce souvisí s prvním představením, které se konalo 28. října 1928, v den desátého výročí vzniku Československé republiky. Promítalo se vždy v sobotu a neděli v sále u Růžičků. Avšak některé starší a poškozené filmy nelákaly návštěvníky, a proto se později musel spolek kina vzdát. Kino odkoupila Jednota Orel, od roku 1932 se následně promítalo v novém obecním hostinci a kino bylo přejmenováno na Jubilejní kino Orel v Ratíškovících.⁷⁷

Také Sbor dobrovolných hasičů se velmi výrazně podílel na kulturním dění v obci. Pořádal plesy, taneční zábavy, přednášky; jeho členové vykonávali preventivní protipožární prohlídky a tzv. divadelní hlídky při kulturních akcích. Od vzniku první republiky v jeho čele stál starosta obce. Rok 1923 byl pro Sbor dobrovolných hasičů velmi významným, jelikož byla postavena nová hasičská zbrojnice. Při této příležitosti byl uspořádán sjezd 15. župy Masarykovy za účasti dalších 26 hasičských jednotek.⁷⁸

⁷⁴ Okresní archiv, Hodonín, *Oú-Ra, 95. Kronika obce Ratíškovice, 1884-1953*, s. 38-44.

⁷⁵ ČEJKA, Jiří. *Ratíškovice: minulostí slovácké obce*. Ratíškovice: Obec Ratíškovice, 2010. ISBN 978-80-254-7362-7, s. 311.

⁷⁶ Okresní archiv, Hodonín, *Oú-Ra, 95. Kronika obce Ratíškovice, 1884-1953*, Protokol 1923-1927, Protokolo č. 22 ze 17. ledna 1924.

⁷⁷ ČEJKA, Jiří. *Ratíškovice: minulostí slovácké obce*. Ratíškovice: Obec Ratíškovice, 2010. ISBN 978-80-254-7362-7, s. 312.

⁷⁸ Okresní archiv, Hodonín, *Oú-Ra, 95. Kronika obce Ratíškovice, 1884-1953*, s. 40.

Důležitým momentem pro obec bylo založení Sdružení venkovské omladiny roku 1912. Sdružení bylo úzce spjato s Jednotou Orla. V roce 1923 společně připravili vystoupení „Zrušení roboty“. Později se z bývalých omladinářů stali členové Zemědělské družiny a začali spolupracovat s Orly na přípravě dožíněk. Jejich podíl na veřejné práci se rapidně snižoval a koncem třicátých let už Omladina nevyvíjela samostatnou činnost.⁷⁹

V obci byla dříve značná převaha obyvatel římskokatolického vyznání, a proto měla velký vliv v Ratíškovicích Jednota Orla. Zpočátku využívala tělocvičnou třídu ve staré škole, později se cvičilo v různých hospodských sálech. Na začátku svého působení měla Jednota okolo 100 členů a 30-50 čekatelů. V roce 1932 se počet členů zvýšil na 200 z toho 120 žactva, 35 dorostu a 45 členstva.⁸⁰

V jednotě byl kladen důraz na mravní a vlasteneckou výchovu, vedla boj proti nadměrnému požívání alkoholu a proti hrubému chování. Do programu byly také zařazovány vzdělávací přednášky, recitace básní a zpěv. Spolek se prezentoval svým tělovýchovným zaměřením, ale stejně jako jiné spolky se i Orel podílel na kulturním dění v obci. Jednalo se o aktivity v podobě pořádání tanečních zábav, dožínkových slavností, divadelních představení, besed, přednášek a jiných aktivit.⁸¹

Roku 1919 byla uspořádána valná hromada, kde byl zvolen prvním náčelníkem Orla Jan Ilčík.⁸² Cvičení členů se konalo na školní zahradě nebo ve třídách nové školy, povolení ke cvičení ve třídě vydala okresní školní rada v Hodoníně v roce 1920. Z důvodu nedostatečných financí nikdy nedošlo k výstavbě orelského domu.⁸³

V roce 1932 začala Jednota cvičit v obecním domě, s tím přišel také růst počtu členů až na 200.⁸⁴ Téhož roku odkoupila Jednota od čtenářského spolku Jubilejní kino a v roce 1936 jej změnila na zvukové. Zvukové filmy přitahovaly více návštěvníků, což vedlo ke zvýšení příjmů kina. V roce 1941 došlo k pozastavení činnosti Orla a jeho majetek byl zajištěn. Kino převzal spolek Charita. Po druhé světové válce Jednota nakrátko obnovila svou činnost, ale po sloučení tělovýchovy zanikla.⁸⁵

⁷⁹ Čejka, Jiří. *Ratíškovice: minulost a přítomnost obce*. Ratíškovice: Městský národní výbor, 1990, s. 131.

⁸⁰ Tamtéž, s. 133.

⁸¹ Tamtéž, s. 318.

⁸² *Okresní archiv, Hodonín. Zápisy ze schůzí rady Jednoty Orla československého v Ratíškovicích 1919-1932. Zvláštní protokol sepsaný na schůzi rady Orla československého v Ratíškovicích dne 21. VI. 1921.*

⁸³ *Okresní archiv, Hodonín, Oú-Ra, 95. Kronika obce Ratíškovice, 1884-1953, s. 37.*

⁸⁴ *Okresní archiv, Hodonín. Zápisy ze schůzí rady Jednoty Orla československého v Ratíškovicích 1919-1932. Z 1. ledna 1920.*

⁸⁵ Tamtéž

V Ratíškovicích vznikla také Tělovýchovná Jednota Sokol. O to se zasloužili učitelé Adolf a Josef Ptáček. Z důvodu malého zájmu a odchodu učitelů se však Jednota brzy rozpadla. Impulz pro její obnovení nastal před první světovou válkou, kdy se do Ratíškovic přišel Petr Novák z Rohatce. Za války však došlo k přerušení spolkové činnosti. O konečné obnovení jednoty se tak zasloužil až František Zámečník.⁸⁶

K velkému rozvoji jednoty došlo počátkem 30. let, kdy se do práce v Sokole zapojil téměř celý učitelský sbor.⁸⁷ Zákaz spolkové činnosti během protektorátu zasáhl také TJ Sokol. Vznikl však alespoň oddíl házené při SK Ratíškovice. Po sjednocení tělovýchovy se TJ Sokol stal vedoucí složkou, ale po nové reorganizaci byla základní tělovýchovná a veškerá sportovní činnost spojena v TJ Baník.⁸⁸

Mimo výše uvedené větší spolky vznikaly v Ratíškovicích i menší, které však na kulturní dění v obci měli jen malý vliv. Dělnická tělovýchovná jednota poměrně brzy po skončení první světové války započala svoji aktivitu. Roku 1920 dostala povolení od Okresní školní rady v Hodoníně cvičit v jedné ze tříd místní školy. Jednota se kromě nácviků věnovala také kulturnímu dění, podílela se na organizaci tanečních zábav, divadelních představení nebo výletů. Po vzniku Komunistické strany v roce 1921 se přejmenovala na Federaci dělnických tělovýchovných jednot (FDTJ).⁸⁹

Všechny spolky působící v Ratíškovicích pořádaly taneční zábavy a plesy, které byly doprovázeny hudbou. Hned po Novém roce byla pořádána muzika s názvem „řetaz“. Při této události spolu u stolu seděli starosta, první radní a stárek. Na stole hořela svíčka a byl zde položen talířek. V prvních dvou sólech muži přiváděli své tanečnice, které musely na talíř vhodit finanční příspěvek. Název „řetaz“ však do dneška není vysvětlen, lidé se však shodují v tom, že chlapi házeli děvčata do „řetaza“. Poté následovaly plesy. Tancovalo se každou neděli. Hodně navštěvovanou zábavou byla silvestrovská, kterou založila TJ Sokol.⁹⁰

Divadelní činnost v obci před druhou světovou válkou byla velmi aktivní. Herci v Ratíškovicích byli ochotni hrát pro každého, jak pro Orly a Sokoly, tak i pro katolíky či komunisty. Podobné to bylo i s režiséry, jeden z neúspěšnějších byl František Novotný. Byl to člen čtenářského spolku Pokrok a poté TJ Sokol. Jeho hry měly vysokou úroveň a pro herce

⁸⁶ Čejka, Jiří. *Ratíškovice: minulost a přítomnost obce*. Ratíškovice: Městský národní výbor, 1990, s. 134.

⁸⁷ Tamtéž, s. 134-135.

⁸⁸ Tamtéž, s. 135.

⁸⁹ *Okresní archiv, Hodonín, Oú-Ra, 95. Kronika obce Ratíškovice, 1884-1953*, s. 108.

⁹⁰ Čejka, Jiří. *Ratíškovice: minulost a přítomnost obce*. Ratíškovice: Městský národní výbor, 1990, s. 136.

bylo ctí hrát v jeho souboru. Pod jeho vedením se nacvičovalo například představení *Venoušek a Stázička*, *Teta Fany*, *postrach rodiny*, *Kde mám svého tátu*, *Šťastní otcové*, *Jak jsem se měl po smrti*.⁹¹ Jako režisér se v Ratiškovcích angažoval i Karel Němec, například při nacvičování hry *C. K. polní maršálek*. Jako režisérka prokázala svůj talent Anna Sedláčková u *Strakonického Dudáka*.⁹² Sdružení venkovské omladiny už v roce 1917 sehrálo dvě divadelní představení. S omladinou spolupracovala také Jednota Orel a brzy ji v divadle předčila. Diváky zaujaly hry, které byly z romského prostředí (*Cikánský svatební závoj*, *Cikánčina pomsta*, *Dořino štěstí a Dořina smrt*). Velkou oblibu u diváku měly také historické příběhy (*České amazonky*, *Václav Hrobčický z Hrobčic*, *Vydědění a Kubata dal hlavu za Blata*), tyto hry režírovali František Toman a Kateřina Poděšťová. Venkovské prostředí přibližovaly hry *Boží mlýny*, *Kříž u potoka*, *Sedlák Zlatodvorský*. I u těchto her působily jako režiséři František Toman a Kateřina Poděšťová. Koncem roku 1920 došlo ke změně vedení, vedoucím dramatického kroužku se stal Bedřich Koteň. Ten režíroval divadelní představení hasičů (*Nazdar hasičskému sjezdu*, *Není muže nad kováře*, *Když děla zahřmí, prapor zavlaje*, *Závěť*) a katolických žen (*Matka*, *Bez lásky*, *Svatý Václav*, *Otcovský dům*).⁹³

Sociální demokraté a Komunistická strana se také podíleli na divadelním dění v obci. Měli své ochotníky, v jejichž čele stál herec a režisér František Kordula. Nacvičili hry *Osiřelo dítě*, *Jedenácté přikázání a Drama čtyř chudých stěn*.⁹⁴ Ročně se v obci hrálo kolem deseti představení.

Po válce se Sokoli, Orli, hasiči a Červený kříž začali věnovat divadelní aktivitě. Po vzniku závodního klubu byl v čele divadelního kroužku František Antoš. Velké oblibě se těšily operety – *Hospoda u přívozu*, *Perly panny Serafny*, *Děvčátko z předměstí*, *Sto dukátů za Juanna*, *Co Čech, to muzikant* a jiné. V roce 1969 byl na počest Miroslava Vaculíka připraven pořad *Z operety do operety*.⁹⁵ V dalším období byly oblíbené divadelní režie učitele Jiřího Růžičky a Vojtěcha Kotena. V roce 1970 byla uvedena hra *Svatba pod deštníky* a poté hra *Odskaláci*. Při tomto představení bylo oslaveno 80. výročí divadla v obci.⁹⁶ Následující roky znamenaly pro divadelní činnost stagnaci. V roce 1974 byla představena hra *Sousedé* a poté

⁹¹ Tamtéž, s. 137.

⁹² Tamtéž, s. 138.

⁹³ *Okresní archiv, Hodonín, Oú-Ra, 95. Kronika obce Ratiškovice, 1884-1953*, s. 330.

⁹⁴ Tamtéž, s. 336.

⁹⁵ Tamtéž, s. 212.

⁹⁶ Tamtéž, s. 213.

divadlo po dobu 10 let nefungovalo. V roce 1984 mohli diváci zhlédnout veselohru *Nepožádáš manželky bližního svého* a po dvou letech další veselohru *Brychta to zařídí*.

Pro děti hrálo loutkové divadlo Kuk pod vedením Marie Pakové za pomoci Dobromily Bábíčkové, Aleny Šupálkové a Jaroslavy Balousové.⁹⁷ Podle kronikového záznamu Sdružený klub Revolučního odborového hnutí doly Ratíškovice usiloval o uchování lidových tradic v oblasti umění, hudby, zpěvu a tance. Klub, proto věnoval značné prostředky na vybavení hudebních a národopisných souborů.⁹⁸

Po skončení druhé světové války došlo k celkovému oživení spolkového života v obci. Konaly se taneční zábavy pod záštitou Sokolů, Orlů, hasičů a také sportovců. Znamenalo to oživení divadelního dění v obci. Nově byl založen Svaz české mládeže. Po únoru 1948 došlo ke sloučení tělovýchovy v jednotné organizaci Sokol. V roce 1949 vznikla jednotná mládežnická organizace Československý svaz mládeže, jehož průkopníky se stali František Koplík, Marie Foltýnová, Pavel Foltýn a Ladislav Rybecký. Řízení kultury následně přešlo na osvětovou besedu, kterou vystřídal v roce 1952 Závodní klub.⁹⁹ Postupně se začala rozvíjet práce v klubu a k divadelnímu kroužku přibýlo maňáskové a loutkové divadlo či nové národopisné i hudební soubory. V roce 1966 došlo k přejmenování klubu na Sdružený klub ROH Dolů Ratíškovice. V místnostech klubu se konaly přednášky, konference, kurzy, soutěže, školení, besedy, výstavy, oslavy významných výročí a také pracovní schůzky souborů a kroužků.¹⁰⁰

Život po druhé světové válce byl pro mládež zpestřen řadou tanečních zábav a diskoték. V šedesátých letech získal velmi dobré jméno taneční orchestr Josefa Doležala, druhý taneční orchestr složený z učitelů hudby LŠU v Hodoníně vedl Josef Kornfeil. Ročně se konalo přibližně čtyřicet tanečních zábav, plesů a diskoték.¹⁰¹

O dodržování folklorních tradic se zasloužil také Slovácký krúžek. Přípravu jeho vystoupení zajišťoval Josef Blaha. Po druhé světové válce členové Slováckého krúžku, pod vedením Josefa Blahy, připravovali vystoupení pro strážnické národopisné slavnosti. Poté také odjeli s vystoupením do Prahy nebo do Liberce. Slovácký krúžek vystupoval spolu s členy

⁹⁷ Tamtéž, s. 213.

⁹⁸ Tamtéž, s. 215.

⁹⁹ Čejka, Jiří. *Ratíškovice: minulost a přítomnost obce*. Ratíškovice: Městský národní výbor, 1990, s. 209.

¹⁰⁰ Tamtéž, s. 210.

¹⁰¹ Tamtéž, s. 211.

Svazu české mládeže na Mírových slavnostech v Líšni a v roce 1950 byli přítomni na oslavách pátého výročí osvobození Prahy.¹⁰²

V roce 1951 byl Krůžek začleněn do Osvětové besedy při Místním národním výboru. Léta padesátá však znamenala pro toto uskupení období stagnace, až v 60. letech došlo k částečnému oživení při nacvičení spartakiádní skladby pod vedením Josefa Blahy. K tomu, aby byla aktivita souboru větší, značně přispěla jeho vedoucí Anežka Antošová. Ve spolupráci s jednotným zemědělským družstvem byly nacvičeny tradiční dožínky a podle vzoru ostatních vesnic byly připraveny i tradiční krojované hody a krojové plesy.¹⁰³ V sedmdesátých letech došlo ke změně ve vedení krůžku a na místo Anežky Antošové nastoupil Josef Příkryl z Hodonína. Krůžek fungoval do roku 1974, poté byl nahrazen souborem Konopa.¹⁰⁴

Ve školním roce 1967-68 vznikl v obci pionýrský národopisný soubor Rozmarýnek. Zakladateli byli učitelé Jiří Růžička, Josef Blaha a Josef Novák. Pionýři zpočátku tancovali jednoduché tance v doprovodu houslí. Rozmarýnek však vystupoval na všech oslavách v obci. Roku 1971 Rozmarýnek začali vést manželé Rudolf a Vojtěška Hofmanovi, za jejich vedení se úroveň Rozmarýnku zvýšila. Rozmarýnek se umísťoval na předních místech okresních i krajských soutěží. Díky brněnské televizi, která natočila pořad o práci souboru, se Rozmarýnku otevřela cesta do celé republiky a později i za hranice.¹⁰⁵

V roce 1974 vznikl Národopisný soubor Konopa, který navazoval na lidové tradice dětského souboru Rozmarýnek. Vedoucí Konopy byli, stejně jako v Rozmarýnku, manželé Hohmanovi. Konopa se stala jedním z nejúspěšnějších národopisných souborů Jihomoravského kraje a jezdila i do zahraničí. Za jeden z největších úspěchů souboru lze považovat reprezentaci na světové výstavě v kanadském Vancouveru v roce 1986.¹⁰⁶

V roce 1970 vznikl v Ratíškovcích Národopisný soubor Příkopky. Jeho první dvě členky souboru měly příjmení Příkaská a Koplíková, a proto byl soubor pojmenován právě Příkop-ky. Vedoucí souboru se na začátku stala Marie Koplíková, básnířka, skladatelka pořadů a písniček. Ve svých vystoupeních používali místní nářečí. Mezi členkami souboru byly dobré zpěvačky, vypravěčky, tanečnice i hudebnice, ale také švadleny, vyšivačky a udržovačky krojů.

¹⁰² Čejka, Jiří. *Ratíškovice: minulost a přítomnost obce*. Ratíškovice: Městský národní výbor, 1990, s. 291.

¹⁰³ *Okresní archiv, Hodonín, Oú-Ra, 95. Kronika obce Ratíškovice, 1884-1953*, s. 736-737.

¹⁰⁴ MACKOVÁ-FROLCOVÁ, Marie. *Ratíškovice: minulost a přítomnost obce*. Ratíškovice: Městský národní výbor, 1990, s. 292.

¹⁰⁵ Tamtéž, s. 292.

¹⁰⁶ Čejka, Jiří. *Ratíškovice: minulost a přítomnost obce*. Ratíškovice: Městský národní výbor, 1990, s. 292.

Ve svém vystoupení znázorňují dřívější život ve vesnici. Činnost souboru byla ukončena roku 1999.¹⁰⁷

3.3 Kulturní a spolková činnost v obci Skoronice

Co se týče historie spolkové činnosti v obci, tak dochované informace nejsou velmi rozsáhlé. Jedinou písemnou zmínkou o spolkové činnosti v obci od první republiky lze najít v kronice obce Skoronice.

V kronice je psáno, že spolky a organizace byly rozděleny na úřední organizace, které byly celostátní. Mezi ty patřily Jednotný Svaz Československých zemědělců, Místní osvětová rada a Knihovní rada.

Mezi další skupinu, tedy spolky veřejnoprávní, patřily Jednota československého Orla, Sbor dobrovolných hasičů, Hudební společnost, Kronikář-rodopisný kroužek, Svaz katolických žen a dívek, Dobytkářský spolek a Spořitelní a záloženský spolek.¹⁰⁸

3.4 Kulturní a spolková činnost v obci Svatobořice-Mistřín

Ve Svatobořicích byl v roce 1919 založen Sokol. Zápis, který pojednává o jeho vzniku v obci, je uložen v místní Sokolovně. V důsledku druhé světové války byla činnost Jednoty pozastavena a obnovena až v roce 1952. V roce 1953 dostal do vlastnictví budovu Sokola TJ Spartak. Budova mu patřila do roku 1990. Po jejím navrácení však nastalo pro jednotu nelehké období. Budova nebyla v dobrém stavu, a proto byla potřebná celková renovace. Po obnovení Sokola se členové účastnili také Vsesokolských sletů.¹⁰⁹

Co se týče aktivity Sboru dobrovolných hasičů Mistřín v první republice, ze zápisových knih, které byly pořízeny při schůzích Sboru, plyne, že se jedná o jediný spolek, který se zpočátku aktivně podílel na kulturním dění v obci. Sdružoval omladinu ve Slováckém krúžku

¹⁰⁷ Tamtéž, s. 293.

¹⁰⁸ *Okresní archiv, Hodonín, Kronika obce Skoronice*, s. 153.

¹⁰⁹ SYNEK, František. *Svatobořice-Mistřín: 1964-2014 - půlstoletí života obce*. Svatobořice-Mistřín, 2014, s. 07.

a pořádal fašaňky,¹¹⁰ velikonoční zábavu, dožínky,¹¹¹ vinobraní, hody, kateřinskou zábavu i plesy. Sloučení obcí Svatobořic a Mistřína nemělo na jeho aktivitu větší vliv. Již v té době se Sbor účastnil soutěží v požárním sportu.¹¹² V rámci kulturních činností Sbor každoročně pořádal ples, který přináší finanční prostředky na jeho aktivity. Roku 1981 se pořádání plesů pro každou organizaci osamostatnilo, a byly proto pořádány plesy dva.¹¹³

Sbor dobrovolných hasičů měly také Svatobořice. V roce 1922 se počet členů pohyboval okolo 20 činných členů a 10 přispívajících, Sbor v tomto roce uspořádal také veřejnou přednášku, na které starosta Kotzman hovořil o důležitosti „hasičstva“. V roce 1929 byl uspořádán hasičský sjezd, při němž se průvodu zúčastnilo 100 krojovaných hasičů a hasiček. Roku 1939 byla dokončena stavba nové zbrojnice. Při této události byl opět zorganizován průvod, kterého se zúčastnili jezdci na koních, školní mládež, zástupci korporací, hasičské sbory a na konci průvodu také domácí hasiči.

Sbor pracoval do války, kdy byla jeho činnost omezena pouze na likvidaci požárů v obci. Po válce se místní hasiči vrátili k širší škále činností, ale i tak byla jeho aktivita na úpadku. Následně se výbor rozhodl pořádat dětskou soutěž o „Putovní pohár Josefa Měchury“. Tato soutěž se stala jednou z nejstarších v republice. 4. května 1972 došlo ke vzniku společného výboru Svatobořic a Mistřína. Společně pořádaly obce různé soutěže a oslavy výročí. Tento výbor však nepůsobil dlouho.

Krátce po revoluci roku 1989 byl v republice povolen skauting. Proto se skupina mladých občanů v obci rozhodla opustit pionýrské řady a věnovat se skautingu. V roce 1992 se jejich počet rozrostl a vznikl samostatný oddíl pod vedením Vlastimila Macka, v tomto roce bylo v oddílu 14 členů. Co se týče jejich činnosti, místní oddíl pomohl ke vzniku tábora, který byl určen pro skauty z Kyjova, Ježova a Svatobořic-Mistřína. V roce 1993 byly ke skautu

¹¹⁰ Fašaňk neboli masopust, jedná se o třídní denní oslavy, po těchto oslavách přichází takzvaná doba postní. V pondělí večer přišli chlapeci na zábavu v nohavicích a děvčata ve fěrtůšku, v přesrukávech a tureckém šátku „na rožky“. V úterý přišly ženy večer v pánském oblečení. Před půl nocí se v místnosti roztáhl snopek konopí, který byl ozdoben růžemi a mašlemi. Ženy kolem něj tancovaly a říkaly, že tancují na konopě. Někdo byl nespokojený, když v půlnoc muzikanti přestali hrát a chasa začala zpívat. „Už je konec fašaňku, už sme doskákali, vy ste nám hráli, my sme tancovali.“ Poslední slova patřila postní písni „Již jsem dost pracoval“, to znamenalo, že nastala postní doba.

MACKOVÁ-FROLCOVÁ, Marie. *Ratíškovice: minulost a přítomnost obce*. Ratíškovice: Městský národní výbor, 1990, s. 240-241

¹¹¹ Dožínky – jednalo se o slavnost k ukončení žní. Dívky pletly dožínkové věnce z obilí, které potom všichni měli při slavnostním průvodu na hlavách. Průvodem se šlo pro mládence, družku, hospodáře a starostu.

Hospodář s hospodyní, výměnkáři, starosta s manželkou měli možnost odjíždět na ověčených vozech. BOČKOVÁ, Miroslava a Veronika SELUCKÁ. *Milotice: 1341-1945*. Milotice: Obec Milotice, 2003, s. 160.

¹¹² Tamtéž, s. 216.

¹¹³ Tamtéž, s. 218.

přidružený skupiny z Kyjova, Kostelce a Domanína. Od roku 1996 vznikl v obci malý oddíl skautek. Téhož roku na podzim byl uspořádán první roční akce „*Spaghetti weekend*“ ve Ždánicích. Jednalo se o víkendovou hru.

Roku 1960 byl v Mistříně založen také Český svaz zahrádkářů, který měl značný podíl na přeměně části obecních pastvin. Pamětní kniha obce Svatobořice-Mistřín o zahrádkářích z roku 1981 uvádí, že svaz se velkou měrou podílel na společenském dění v obci. Každoročně pořádal zahrádkářský ples. Od 70. let pravidelně organizovali zahrádkáři tradiční košt vín.¹¹⁴

V obci došlo také ke vzniku několika souborů pro děti a mládež. Jedním z nich je Dětský národopisný soubor Podkověnka, který byl založen roku 1982. Jeho členy byly děti ve věku pěti až třinácti let. Děti se v souboru učily téměř zapomenuté dětské hry, říkadla a tanečky z oblasti Kyjovska. V roce 1988, kdy odešli zakládající vedoucí souboru, došlo k vytvoření jednoho dětského souboru se třemi věkovými skupinami, mezi které patří i Podkověnka. V roce 1991 pracoval soubor pod Jednotou Orel v Mistříně, což se také odrazilo na aktivitách dětí. Kromě tanečních a pěveckých vystoupení v obci, se děti účastnily také sportovních aktivit, výletů a prázdninových táborů.

Pro příznivce folklóru byl založen ještě před druhou světovou válkou Slovácký krúžek Mistřín. V omezené podobě fungoval soubor i během druhé světové války, jeho aktivita se ale plně rozvinula až v roce 1948. Do roku 1964 pracoval soubor na udržení místních zvyků a jeho veřejná vystoupení se v obci téměř nekonala, výjimkou byla účast členů souboru na spartakiádě v Praze spolu s krojovanými z celé republiky.¹¹⁵

Po sloučení obcí činnost souboru pokračovala se stejným názvem a ve stejném složení. Soubor fungoval především v rámci Sboru hasičů pod vedením Jaroslava Vašulky. V roce 1970 došlo k zahájení pravidelné folklorní činnosti Slováckého krúžku, především díky Josefovi Maradovi a Jakubovi Šťastnému.

Po řadě úspěchů odjel soubor v roce 1986 na první třítydenní zájezd do Francie a v témže roce změnil název na Slovácký soubor Mistřín. V následujících letech organizoval další početné zájezdy po Evropě. Aktivita členů vyvrcholila v roce 1996, kdy byl v Mistříně uspořádán první folklorní festival. V roce 1998 však přerušil soubor svoji činnost na dlouhých patnáct let.¹¹⁶

¹¹⁴ Tamtéž, s. 139.

¹¹⁵ Tamtéž, s. 140.

¹¹⁶ Tamtéž, s. 145.

Významným souborem byl také Slovácký krúžek Svatobořice-Mistřín, podle dochovaných zmínek byl soubor založen 14. března roku 1947 ve Svatobořicích, kde proběhla jeho ustavující schůze. V letech 1947-1950 vstoupilo do soboru 131 členů, z toho 80 mužů a 50 žen. Od vzniku krúžku spočívala jeho aktivita především v národopisné činnosti a s tím souvisejícím udržování místních tradic. V roce 1951 byl krúžek oficiálně rozpuštěn, jelikož se nezúčastnil prvomájových oslav v Kyjově. Téhož roku odstoupil z vedení František Bimka, protože nesouhlasil s tehdejší politicko-spoločenským usprádaním.

V roce 1957 byl soubor začleněn do složky Národní fronty nesoucí název Závodní klub Elektrosvit, později spadal pod Osvětovou besedu. V těchto letech byl soubor na tři roky přejmenován na Slovácký krúžek „Rozmarýn“, nicméně v roce 1959 se vrátil k původnímu názvu Slovácký krúžek. V této době se soubor prezentoval na akcích v okolí, jako je Slovácký rok v Kyjově nebo Strážnické slavnosti.

Po sloučení obcí soubory působily nadále odděleně. Co se týče spolupráce mezi spolky, ta byla většinou pouze při vystoupeních na významnějších akcích, při nichž reprezentovaly sloučenou obec.¹¹⁷

V letech 1968-1975 soubor organizoval tradiční domácí zvykoslovní akce, jako jsou fašaňk, Velikonoce, dožínky nebo hody. Krúžek od roku 1979 pořádal Krojový ples v sále místní Sokolovny, která je centrem společenské zábavy v obci.

V roce 1981 si členové odsouhlasili nový název „Dolinečka“, v této době došlo také k intenzivnějším nácvikům souboru, jelikož měl soubor ambice cestovat i do zahraničí. Vycestovat se mu povedlo v roce 1986 do Polska. V roce 1982, tedy čtyři roky před první cestou do zahraničí, byl otevřen nový kulturní dům. Od počátku činnosti Kulturního domu bylo jasným cílem spojit pořádání folklorních akcí na jedno místo. První takovou akcí byl v roce 1938 fašaňk. Poté se konaly společně i dožínky, avšak se slavením společných hodů nastal problém. Každá obec měla své zvyklosti, ve kterých ani jedna strana nechtěla ustoupit. Proto se od společných hodů ustoupilo a vrátilo se k této myšlence až v roce 1984. V roce 1985 byly hody pořádány tak, že každá část obce měla vlastní průvod a následně se průvody setkaly a šly společně do kulturního domu. Tento model však mezi občany podporu nezískal. V roce 1986 byl proto předložen nový návrh, v rámci jehož se všichni účastníci měli sejít u kulturního domu,

¹¹⁷ SYNEK, František. *Svatobořice-Mistřín: 1964-2014 - půlstoletí života obce*. Svatobořice-Mistřín, 2014, s. 148.

poté se mělo jít pro stárku do Mistřína a následně do Svatobořic. Tento návrh byl také zrealizován.

Soubor se scházel v hojném počtu, poté však v roce 1989 odešli z vedení manželé Osičkovi, a došlo proto k řadě změn. V letech 1990-1992 byla činnost souboru omezená. To vyvrcholilo absencí hodové slavnosti ve Svatobořicích.

Od roku 1994 se vrátil starý název Slovácký krúžek Svatobořice, obnovena byla znovu také hodová tradice. Od roku 1996 soubor aktivně spolupracoval s pořadateli Mezinárodního folklórního festivalu Mistřín. Ačkoli byly hody znovu organizovány, jejich oslava probíhá odděleně. Od roku 1997 se hody přesunuly ze sokolovny do kulturního domu, jelikož soubor Mistřín se svou činností pomalu končil. Také proto se pořádání hodů ujal Slovácký krúžek. V roce 1999 se soubor přejmenoval na Slovácký krúžek Svatobořice-Mistřín, jelikož jsou v souboru členové obou obcí.¹¹⁸

V roce 1977 vznikl v obci Slovácký soubor Lúčka, který založil PhDr. František Synek. Vznikl jako samostatná taneční skupina tehdejšího mistřínského Slováckého krúžku. První roky soubor spolupracoval s Dechovou hudbou Mistříňanka, kterou doprovázel na vystoupení v roli tanečníků. V roce 1979 zahájil soubor spolupráci s Cimbálovou muzikou Jana Slaměny z Kyjova. Také Lúčka se účastnila několika vystoupení v zahraničí, vycestovala například do Řecka, Španělska nebo Francie. V roce 1994 přebrala vedení souboru Mgr. Jovanka Rybová, která do souboru přivedla více než 400 mladých lidí, a to nejen se Svatobořic či Mistřína.¹¹⁹

3.5 Kulturní a spolková činnost v obci Vacenovice

Roku 1920 byla ve Vacenovicích založena Jednota Orel. Ve třicátých letech měl deset cvičících mužů, osm žen, třicet dorostenců a dorostenek a šedesát žáků. Na tělocvičném náradí členové cvičili v hospodě u Letochů, na jaře a v létě na hřišti u Húštíka. V roce 1932 byl ve Vacenovicích založen „Sportovní klub“ především pro chlapce, kteří měli zájem o kopanou. Kopaná však nebyla přijata občany Vacenovic jednomyslně. Prvními průkopníky klubu kopané byli JUDr. S. Kostelecký a tehdejší učitel Bohumil Barák. Sportovní klub se snažil své členy

¹¹⁸ Tamtéž, s. 147-151.

¹¹⁹ SYNEK, František. *Slovácký soubor Lúčka Svatobořice-Mistřín: 1977-1987*. Ilustroval Václav FROLEC. Svatobořice-Mistřín: Sdružený klub ROH, 1987, s. 4-5.

vychovávat, což dokazuje i obsah zápisu ze schůze, kde se zmiňuje vyloučení hráče kvůli nepřístojnému chování.¹²⁰

Z důvodu nedostatečných finančních prostředků, bylo rozhodnuto o založení výboru k založení divadelního kroužku. Od této doby tedy sportovní klub začal plnit také funkci kulturní. Z repertoáru dobrovolných sportovních ochotníků lze uvést: *Moje teta, tvoje teta* či *Vesnička pod lipami*. Z operety byly uvedeny například *U panského dvora* a *Okolo rybníka*. Největší úspěch divadlo pocítilo především po druhé světové válce, kdy pozice režisérů zastávali Blažej Bábíček a Cyril Blahůšek.¹²¹

3.6 Kulturní a spolková činnost v obci Vlkoš

Jedním z prvních spolků ve Vlkoši byl Sbor dobrovolných hasičů, jehož vznik se datuje do roku 1899. Veškerou výzbroj pro 24 mužů dodala firma Smékal z Čech u Prostějova. Se zahájením války byla aktivita Sboru pozastavena a znovu zahájena na podnět Františka Nedůchala v roce 1918. V šedesátých letech bylo původní hasičské skladiště opuštěno a všechny věci byly uloženy v budově místní pily. Nové skladiště se začalo stavět v roce 1971. Dnes má Sbor dobrovolných hasičů ve Vlkoši 28 členů. Ti jsou rozděleni na družstvo žen a družstvo mužů. Během roku se účastní soutěží po celé republice. Předsedou Sboru dobrovolných hasičů je dodnes pan Josef Ingr.¹²²

Hned po válce byl ve Vlkoši roku 1919 založen Sokol. Z důvodu nedostatečných prostředků se obyvatelé obce rozhodli začlenit do Sokola Jednoty kyjovské. Přímou činnost Sokola v obci umožnil František Něnička, který propůjčil starší rodinný dům, který byl přestavěn na tělocvičnu. Díky tomu mohla být 25. října 1924 založena samostatná Sokolská Jednota Vlkoš. První veřejné vystoupení Jednoty se uskutečnilo 14. června 1925 na dvoře statku Josefa Krista. K té době měla Jednota 46 členů.

Prvním starostou Sokola se stal Jaroslav Lunga z nedalekých Skoronic, místopředsedou byl zvolen František Něnička, jednatelem a vzdělavatelem Štěpán Ingr a náčelníkem Bedřich Krátký. Představiteli se stávali většinou učitelé či železničáři. Členové trénovali jak klasické sokolské cvičení, tak během roku nastudovali několik divadelních her. V zimě Jednota pořádala

¹²⁰ Sportovní klub Vacenovice, Kniha zápisů o valných hromadách a výborových schůzích, 1936-1944.

¹²¹ Tamtéž, s. 155.

¹²² VLASÁKOVÁ, Olga. *750 let obce Vlkoš: 1248-1998*. Vlkoš: Obecní úřad, 2000, s. 52.

plesy, během roku také zábavy a národopisné akce. V době Slováckého roku v Kyjově byla účast Vlkoše samozřejmá. V roce 1926 členové vlkošského Sokola cestovali i do hlavního města, kde 10 mužů, 6 žen a 6 dorostenců cvičilo na 8. všesokolském sletu.¹²³

Druhá světová válka zasáhla i místní Sokol, 14. května 1941 byla jeho činnost přerušena a došlo k zabavení veškerého sokolského jmění a nemovitostí. Někteří členové byli také popraveni, jiní se zapojili do odbojové činnosti.¹²⁴ Po válce 5. července 1945 vznikl prozatímní výbor Sokola, který připravil valnou hromadu. Poté se začalo opět cvičit v místních stodolách a kůlnách do té doby, než byla opravena bývalá stáj v objektu hospody. Následně byl upraven také sokolský pozemek a roku 1997 bylo možné cvičit v tělocvičně i na hřišti. V této době měl sokol 159 členů a 104 cvičenců.¹²⁵ V roce 1948 byly všechny tělocvičné aktivity včetně Orla z Vlkoše i Skoronic spojeny jednotou tělovýchovnou do Sokola. Ten byl začleněn do akčního výboru Národní fronty. Společně se začalo cvičit v budově bývalé orlovně, kde fungovalo zároveň i kino, což vedlo k řadě neshod.¹²⁶ Proto se v roce 1956 ve Vlkoši začala stavět nová sokolovna. Problémem se však ukázaly být finanční náklady, a proto se platilo pouze dodavatelům a řemeslníkům, ostatní členové pracovali zdarma. Díky tomu se v roce 1960 nová sokolovna mohla otevřít. Téhož roku měla Jednota 162 členů a 101 cvičících.¹²⁷

Období do roku 1980 lze nazvat jako rozmach tělovýchovy. Fotbalisté se dostali do okresního přeboru a dorost téměř do II. ligy, odbíjená se zde hrála závodně mezi elitou okresu a krajským přeborem, úspěšní byli také hráči stolního tenisu. Členové cvičili jak na spartakiádách doma, tak i v okolních obcích okresu Hodonín, v Senici, Sokolově či Praze. V roce 1980-85 cvičilo na místním vystoupení 520 cvičenců.¹²⁸ Děti z Vlkoše i Skoronic vždy měly blízko ke sportu a kultuře.

Z množství informací, které jsou o historii obce zachovány, nebyly nalezeny žádné, které by ukazovaly datum, kdy byla ve Vlkoši založena Tělovýchovná Jednota Orel. Pouze z farní kroniky lze zjistit, že soubor „Omladina“ byl založen roku 1908. Ten se později s Orlem spojil. V roce 1923 bylo zakoupeno stavební místo ke cvičení, do té doby se cvičilo venku. V roce 1924 byl „Lidový dům“ postaven a slavnostně otevřen. K veřejnému cvičení sloužilo nádvoří, vedle cvičení se zde konaly také turnaje odbíjené. Díky vybudovanému pódiu zde

¹²³ Tamtéž, s. 53.

¹²⁴ VLASÁKOVÁ, Olga. *750 let obce Vlkoš: 1248-1998*. Vlkoš: Obecní úřad, 2000, s. 53.

¹²⁵ Tamtéž, s. 55.

¹²⁶ Tamtéž, s. 56.

¹²⁷ *Okresní archiv, Hodonín, Aú-VI, 48. Kronika obce Vlkoš, 1919-1972*, s. 166.

¹²⁸ VLASÁKOVÁ, Olga. *750 let obce Vlkoš: 1248-1998*. Vlkoš: Obecní úřad, 2000, s. 55.

mohli účinkovat i divadelníci a muzikanti. 14. května 1941 byl Orel rozpuštěn a jeho majetek zabaven. Po válce se činnost na krátko obnovila, ale potom byla spojena v roce 1948 do Sjednocené tělovýchovy.¹²⁹

Dle zmínek, které jsou s divadelní aktivitou v obci Vlkoš spojovány, je jasné, že aktivita zde byla značná. Již ve dvacátých letech zde žil Hynek Vašíček, ten měl nadání na vyřezávání loutek a spolu s ostatními nadšenci postavil loutkové jeviště. Tím začala tradice loutkové divadla v obci.¹³⁰ Oblíbené zde bylo také klasické hrané divadlo, na němž se podíleli i členové z dalších spolků. Divadelní představení byla pořádána na různých místech v obci. Bylo to například ve smíšeném lese na místě zvaném Chrast', v Lidovém domě nebo i na zahradě Orlovny. Hrály se různé inscenace: *Perly panny Serafinky*, *Lešetínský kovář* nebo *Bludička*. Ideálním místem pro divadlo byla vlkošská hospoda, kde se nacházelo hluboké jeviště s výbornou akustikou. Nejúspěšnějšími představeními byly *Lumpacivagabundus*, *Vojnarka*, *Nikol Šuhaj loupežník a Ducháček to zařídí*. V době postavení nové sokolovny se vlkošské divadlo přesunulo do těchto prostor.¹³¹ Místo však nebylo nejvhodnější, a proto došlo k rekonstrukci domu číslo popisné 257, který se následně stal novou hasičskou zbrojnicí. V ní místní hasiči působí dodnes.

V roce 1965 vznikl ve Vlkoši také Svaz zahrádkářů a měl 35 členů. Počet se postupně navyšoval a o dvacet let později bylo členů 125. Svaz se zapojoval do dění obce pořádáním odborných přednášek a výstav vín, tyto výstavy vedly ke zvýšení kvality vína a rozšiřování vinic i sadů.

¹²⁹ Tamtéž, s. 56.

¹³⁰ VLASÁKOVÁ, Olga. *750 let obce Vlkoš: 1248-1998*. Vlkoš: Obecní úřad, 2000, s. 58.

¹³¹ *Okresní archiv, Hodonín, Aú-VI, 48. Kronika obce Vlkoš, 1919-1972, s. 166.*

4. Současná kulturní a spolková činnost ovlivňující kulturní dění v obcích Mikroregion Nový Dvůr

4.1 Milotice

Sbor místních hasičů má bezpochyby velký podíl na kulturním dění v obci. Již na začátku roku sbor pořádá tradiční hasičský ples, kde k poslechu a tanci hraje dechová hudba. V roce 2009 pořádal sbor v takzvanou „Ohnivou disco party“, kde byli pozváni místní, ale i přespolní. Zde se soutěžilo o nejlepšího tanečníka a tanečnici. V květnu tradičně sbor slaví své výročí založení sboru, a proto vždy na svátek Svatého Floriana se 1. května koná slavnostní mše svatá za všechny živé i zemřelé hasiče.¹³² V květnu se hasiči účastní i průvodu při oslavách Božího těla. V červnu se poté sbor účastní a pomáhá při organizaci Dne dětí na myslivně.¹³³ Každým rokem na konci letních měsíců sbor pořádá ukončení prázdnin pro děti s jejich rodiči, kde se snaží vytvořit bohatý program. V říjnu tradičně sbor pořádá předhodovou zábavu.¹³⁴ Kromě těchto zmiňovaných akcí si sbor bere na starost také organizaci folklorního festivalu, hody, pálení čarodějnic, letní zábavu a hasičské soutěže, které se v obci konají.¹³⁵

Zahradkáři v Miloticích se dlouhá léta zaměřují na vinohradnictví a vinařství, a proto se podílejí na kulturních akcích, které jsou s touto tematikou spojené. Hned v dubnu organizují tradiční Velikonoční výstavu vín, v srpnu poté organizují akci „Otevřené sklepy“. V říjnu si berou pod svou záštitu také organizaci Burčákového pochodu. Jedná se o pochod, který vede přes vinné sklepy Šidleny¹³⁶ v Miloticích a dále mohou návštěvníci pokračovat směrem Dubňany a Mutěnice. A jednou za čtyři roky zahradkáři pořádají Výstavu vín starších ročníků.¹³⁷

¹³² <http://www.sdhmilotice.estranky.cz/clanky/soucasnost/pulrok-v-cinnosti-sdh.html>, datum stažení [2018-04-15]

¹³³ http://www.sdhmilotice.estranky.cz/clanky/soucasnost/jaky-byl-rok-2010_.html, datum stažení [2018-04-15]

¹³⁴ <http://www.sdhmilotice.estranky.cz/clanky/soucasnost/leto-bylo-pro-hasice-velmi-aktivni.html>, datum stažení [2018-04-15]

¹³⁵ <http://www.sdhmilotice.estranky.cz/clanky/soucasnost/sdh-informuje-1-2014.html>, datum stažení [2018-04-15]

¹³⁶ vinná oblast v Miloticích

¹³⁷ <https://www.zahradkari-milotice.cz/kalendar-akci/>, datum stažení [2018-04-15]

4.2 Ratíškovice

V roce 2000 byl v Ratíškovických založen folklorní soubor Ratíškovická Dolina. Jednalo se o folklorní soubor, který byl složen z mladých nadšenců folklóru, lidové písně a tance. Věk členů souboru se pohyboval mezi 16-32 lety. Soubor tvořilo asi dvacet pět členů a tři vedoucí, kteří byli bývalí členové folklorního souboru Konopa. Soubor se účastnil místních akcí, jako jsou Velikonoce, zpívání u vánočního stromku, hodů, kde se podíleli na stavění a kácení máje, besed u cimbálu, krojovaného plesu, vánočního koledování atd.¹³⁸

Soubor se však potýkal s problémem ubývajících členů, a proto Osvětová beseda 12. 1. 2015 měla na programu své schůze řešení situace souboru. Poté 30.1.2015 se v prostorách nyní již bývalého kina soubor na poslední zkoušce rozhodl svoji činnost definitivně ukončit.¹³⁹

I v roce 2001 vznikl další folklorní soubor Robky ze Sěčky, který funguje s úspěchem až dodnes. Jejich vystoupení jsou zaměřena na staré obyčeje, jako je draní peří, vaření trnek, svatební zvyky, aj. Každý rok se účastní folklorních akcí v obci, kterými jsou „Setkání na konopě“ a „Pochovávaní basy“. Účastní se však i folklorních akcí mimo Ratíškovice. Členky jsou hlavními organizátorkami „Národopisného odpoledne v Ratíškovících“, velikonočních a vánočních výstav v obci.¹⁴⁰

Pro mladší zájemce o folklór v Ratíškovících funguje Dětský folklorní soubor pod vedením Mgr. Jany Koplíkové, Zuzany Kordulové a Dagmar Gajdíkové. Soubor byl založen roku 2003 a funguje dodnes. Členové se pohybují ve věkové kategorii 4-15 let. Soubor se účastní hodového průvodu, vánočních a velikonočních koncertů, zpívání pod Náklem, Národopisného odpoledne a Dne matek. Jejich přínosem pro obec je kulturní dění v obci a organizace dětského krojového plesu v Ratíškovících.

V posledních letech má velký vliv na místní kulturní dění i Junák-český skaut. Proto zmíním akce, na kterých se každým rokem podílí. Spolek pořádá každým rokem události, které jsou jak pro širokou veřejnost, tak jenom pro své členy. Pro členy organizují jednou za dva roky junáckou akademii a pálen čarodějnic. Pro širokou veřejnost potom pořádají každoročně junácký ples, „neckyádu“, „raftovačku“ a lampionový průvod. Každé Vánoce členové spolku roznáší po domovech Betlémské světlo.

¹³⁸ <http://www.ratiskovice.com/kultura/osvetova-beseda/ratiskovska-dolina/>, datum stažení [2018-04-15]

¹³⁹ Informace od bývalého člena souboru Tadeáše Koplíka

¹⁴⁰ <http://www.ratiskovice.com/kultura/osvetova-beseda/robky-ze-secky/>, datum stažení [2018-04-15]

4.3 Obec Skoronice

Ve Skoronicích je hlavním kulturním hybatelem Kulturní a vlastivědné sdružení Skoronice. Jedná se o občanské sdružení, které vzniklo v roce 2003, které se zaměřuje na uchování a rozvoji kulturních tradic. Převážně se jedná o sdružení aktivních lidí, kteří se zajímají o folklor, historii, sport, ochotnické divadlo, umění a jiné kulturní činnosti. Sdružení má na starost veškeré kulturní dění v obci. Sdružení se skládá z dětí většinou do patnácti let a dospělých.

Pod sdružením pracuje také dětský národopisný soubor, jehož vedoucím je Marie Holcmanová. Soubor se skládá z 18 členů. V období Vánoc organizuje vánoční pořad v místním kostele a okolních vesnicích „*Ve starěj kuchyni*“, „*Na jarmaku v Kyjově*“ za doprovodu cimbálové muziky.¹⁴¹

4.4 Svatobořice-Mistřín

Od roku 2002 vzniká v obci Dětský národopisný soubor Podkověnka pod vedením Jarmily Maradové. Pod její záštitou se soubor dodnes účastní všech kulturních událostí v obci i mimo ni, například na festivalech, Slováckých rocích, různých přehlídkách a pěveckých soutěžích. V roce 2012 oslavil soubor 30 let své existence, a proto se k této příležitosti u tance a zpěvů sešli bývalí členové.

Momentálně v souboru působí třicet tři dětí v předškolním a nižším školním věku. Podkověnku vedou čtyři vedoucí, kterými jsou: Jarmila Maradová, Markéta Varmužová, Oldřiška Bimková a Věra Pekárková. Pod jejich vedením soubor úzce spolupracuje s ředitelem Základní umělecké školy Dubňany Pavlem Varmužou a jeho dětskou cimbálovou muzikou. V činnosti je soubor podporován obcí a kulturním domem.¹⁴²

Jak jsem již zmiňovala, v obci existovalo a existuje několik folklorních souborů. Avšak folklorní soubor pro děti od páté do deváté třídy zde chyběl, a proto v roce 2001 přišla Mgr. Ivana Měchurová s myšlenkou založit soubor pro tuto věkovou kategorii. Jejich prvním vystoupením byla „*Moravská beseda*“, jejímž předtančením zahájili místní Orelský ples v lednu 2002. Soubor se účastní místního folklorního festivalu, ale i okolních folklorních akcí.

¹⁴¹ <https://www.skoronice.cz/kulturni-a-vlastivedne-sdruzeni-skoronice>, datum stažení [2018-04-15]

¹⁴² SYNEK, František. *Svatobořice-Mistřín: 1964-2014 - půlstoletí života obce*. Svatobořice-Mistřín, 2014, s. 136.

Jejich první odpolední vystoupení proběhlo v místním kulturním domě a neslo název „*U mlýna*“.¹⁴³

I folklórní soubor Krušpánek se aktivně účastní při obnově různých tradic, v roce 2007 to byla účast při tradici „*Vynášení Moreny*“ a „*Vynášení létečka*“. Tyto jarní tradice se Krušpánek ještě za pomoci ostatních místních folklórních souborů snaží dodržovat dodnes. Od svého vzniku se také zapojují při organizaci hodového průvodu, kde členové prodávají voničky¹⁴⁴ a v zimě se podílejí na mikulášské besídce. V roce 2011 oslavil soubor deset let fungování a k této příležitosti si členové připravili bohatý program, který nesl název „*Tajemství kabinetu*“. Cílem souboru je vybudovat hezký vztah dětí k folkloru, kroji, tanci a tradicím. Ale samozřejmě se Krušpánek snaží také vytvořit fungující soubor, kde děti získají společné zážitky, a proto vedení organizuje pravidelně i nefolklórní akce a výlety.¹⁴⁵

Jak jsem již uvedla v předešlé kapitole, Slovácký krúžek přerušil svoji činnost na dlouhých 15 let a k obnově došlo až v roce 2013. Popud k znovuzaložení souboru daly děti bývalých členů, a tak soubor pod vedení manželů Petra a Jany Neduchalových a Blanky Olexové funguje dodnes. Momentálně se soubor zaměřuje na dodržování místních tradic a rád by se v budoucnu zaměřil na jejich prohlubování.¹⁴⁶

I Slovácký krúžek Svatobořice – Mistrín prošel řadou změn od minulého století, například od roku 2003 dochází ke slavení tradičních hodů společně pod záštitou Slováckého krúžku a souboru Lúčka. V roce 2000 byl soubor registrován Ministerstvem vnitra jako občanské sdružení a od roku 2001 se stal členem Folklórního sdružení ČR. V roce 2006 soubor zvítězil na festivalu v Dambořicích pod vedením Jiřího Martykána. Soubor se podílí na organizaci folklórních akcí v obci, mezi které patří krojový ples, hody, dožínky, velikonoční a fašaňková obchůzka po vesnici, stavění a kácení máje a vinobraní. Mimo tyto kulturní akce soubor organizuje každých pět let program k výročí slováckého krúžku.¹⁴⁷

Dalším folklórním souborem v obci je Slovácký soubor Lúčka, jehož fungování bylo do roku 2012 téměř beze změn, poté se do vedení souboru se zapojili noví vedoucí Bc. Iveta Frohlicová a Bc. Petr Šťastný. Pod jejich vedením pořádá soubor v obci společenský ples,

¹⁴³ Tamtéž, s. 139.

¹⁴⁴ Voničky-jedná se o větvičku krušpánku s mašličkou, která slouží jako vstupenka do slavnostního průvodu.

¹⁴⁵ Tamtéž, s.140.

¹⁴⁶ SYNEK, František. *Svatobořice-Mistrín: 1964-2014 - půlstoletí života obce*. Svatobořice-Mistrín, 2014, s. 143.

¹⁴⁷ <http://www.svatoborice-mistrin.cz/kultura/zajmove-spolky-a-sdruzeni-/folklorni-1/slovacky-kruzek-svatoborice-mistrin/>, datum stažení [2018-04-28]

taneční a módní show, a také se zapojuje do přípravy hodové slavnosti. S dětskými soubory Podkověnka a Krušpánek obnovili jarní koledy, kterými jsou Vynášení smrti, Přinášení létečka a Královničky.¹⁴⁸

Dalším spolkem, který má výrazný podíl na celkovém dění v obci je bez pochyb i Tělovýchovná Jednota Sokol Svatobořice. Jednota v obci působí aktivně dodnes. Co se týká kulturní činnosti, tak velkým dílem přispívá ke kulturnímu vyžití v obci. Hned na Nový rok pořádá novoroční pochod kolem vesnice. Začátkem února pořádá Jednota tradiční maškarní ples. Jaro vítají velikonoční výstavou, kde členky vystavují a prodávají výrobky. 1. května slaví dohromady s ostatními spolky stavění májky společným zpěvem. Ke Dni matek se pořádá odpolední program, který si na starost bere právě Jednota Sokol společně s kolektivem mateřské školy. I Den dětí organizuje Jednota každým rokem u místní hasičské zbrojnice hraním her. V létě organizuje Jednota zájezdy do zahraničí a koncem roku přichází organizace vánočních oslav. V Sokolovně je každoročně pořádána mikulášská besídka, při jejíž organizaci spolupracuje většina místních spolků a souborů. Společně poté také organizují vánoční výstavu, kde se vystavuje a prodává vše, co souvisí s Vánocemi. Na svátek svatého Štěpána se v Sokolovně koná Vánoční turnaj ve stolním tenise.¹⁴⁹ V roce 2007 uspořádali místní akademii v rámci oslav 80. výročí otevření Sokolovny a o dva roky později akademii k 90. výročí otevření Sokolovny ve Svatobořicích. Také se však v Sokolovně konají různé výstavy, v roce 2010 to byla výstava zbraní a uniforem z první a druhé světové války a v roce 2013 zde byla připravena výstava starožitností a kuriozit.¹⁵⁰

Roku 2004 byl v obci uskutečněn první ročník hasičského plesu, který byl velmi zdařilý. Sbor dobrovolných hasičů Mistřín se však podílí na více aktivitách. Na požádání vedoucího kulturního domu sbor dobrovolných hasičů pomáhá zajišťovat bezpečnost při pořádání Mezinárodního folklorního festivalu v Mistříně, či v roce 2012 Silvestrovského pochodu pro obce celého Mikroregionu.¹⁵¹

Co se týká sboru ve Svatobořicích, tak se stejně jako sbor v Mistříně nevěnuje jenom hasičské práci. Jak jsem již zmiňovala, od roku 1996 organizuje tradiční hasičský ples, pomáhá

¹⁴⁸ SYNEK, František. *Svatobořice-Mistřín: 1964-2014 - půlstoletí života obce*. Svatobořice-Mistřín, 2014, s. 155.

¹⁴⁹ <http://www.svatoborice-mistrin.cz/sport-1/sportovni-oddily-a-jednoty/tj-sokol-svatoborice/>, datum stažení [2018-04-28]

¹⁵⁰ SYNEK, František. *Svatobořice-Mistřín: 1964-2014 - půlstoletí života obce*. Svatobořice-Mistřín, 2014, s.207.

¹⁵¹ Tamtéž s. 219-223.

stejně jako sbor z Mistrína při konání Mezinárodního folklórního festivalu Mistrín, při dožínkách, pořádá také u hasičské zbrojnice taneční zábavy a „pyžamovou party“.¹⁵²

4.5 Vacenovice

Národopisná společnost je organizací, která je bezesporu nejlivnější, co se kulturního dění v obci týká. Společnost vznikla 5. 3. 2014 a spadá pod ní několik složek. Jedná se o dětský soubor Oskoruška, slovácký soubor Omladina, mužský sbor Od Lip a Vacenovská cimbálová muzika. Nejpočetnější složkou je Omladina, která navazuje na tradici Slováckého krúžku a Omladiny, která ve Vacenovicích působila před první světovou válkou. Hlavní činností členů společnosti je připomínání starých zvyků a prezentace na veřejnosti. Předsedou společnosti je pan Pavel Sabáček, jednatelem je pan Ing. Miroslav Blahušek. V roce 2008 se společnost stala součástí mezinárodní organizace pořadatelů folklorních akcí a festivalů.¹⁵³

Omladina je sdružení mladých, kteří spolu nacvičují tance, písně a různé zvyklosti. Společně vystupují v krojích na různých místních akcích, ale i mimo obec. Podílejí se na organizaci hodů, Kateřinské zábavy, Krojovém plese, Fašaňku, velikonoční a štěpánské obchůzky, Vánoc na Moravě a jiných. V Omladině působí kolem osmi stabilních tanečních párů.¹⁵⁴

Dětský soubor vznikl ve Vacenovicích v roce 1996, ale následně v roce 2006 pod vedením Petry Blahuškové dostal název Oskoruška. Tradičně děti chodí koledovat při tříkrálové sbírce, účastní se krojového plesu, udržují ve Vacenovicích velikonoční zvyky. Dnes má soubor kolem dvaceti členů a funguje pod vedením Petry Blahuškové a Jitky Mikulčíkové.¹⁵⁵

Mužský sbor Od Lip působí od roku 1996 a má kolem čtrnácti členů. Mužský sbor provádí lidové písně kyjovského Dolňácka, také se snaží dohledávat původní zápisy písní přímo z Vacenovic. Ke kulturnímu dění přispívají od roku 1999 organizací „*Předfašaňkového setkání mužských sborů*“ přímo ve Vacenovicích. Sbor také pořádá adventní nebo vánoční koncerty.¹⁵⁶

¹⁵² Tamtéž 228-229

¹⁵³ <http://www.vacenovice.cz/spolky-a-sdruzeni/narodopisna-spolecnost-vacenovice/>, datum stažení [2018-04-28]

¹⁵⁴ <http://www.vacenovice.cz/spolky-a-sdruzeni/omladina/>, datum stažení [2018-04-28]

¹⁵⁵ <http://www.vacenovice.cz/spolky-a-sdruzeni/oskoruska/>, datum stažení [2018-04-28]

Popis tradičních Hodů ve Vacenovicích

K výročí vysvěcení kostela, který je ve Vacenovicích zasvěcen Božskému Srdce Páně, se ve Vacenovicích každoročně slaví 5. října hody. Jak již bylo v kapitole věnované historii Vacenovic zmíněno, kostel byl ve Vacenovicích vysvěcen roku 1930. Zvyky, které jsou s tímto svátkem spojeny, se od vzniku této tradice nemění. Několik měsíců se před hody vybírá „stárkovský pár“ a také „hospodářský pár“. Dříve byl vždy zvolen nejstarší chlapec z ročníku jako stárek a stejně tak i děvče. Dnes se také vybírá vždycky jeden chlapec a jedna dívka, ale výběr je spíše na slováckém souboru Omladina. Samotné hody trvají tři dny. V pátek se staví máj před domem vybraným stárky a v sobotu se máj postaví ve středu vesnice. Tato slavnost vyvrcholí v neděli. Dopoledne probíhá mše svatá a odpoledne se krojování vydávají v průvodu pro stárka a později stárek vede průvod ke stárce. Průvod končí povolením hodů, které stárkovský pár získává od zvolených hospodářů.¹⁵⁷ Všichni jsou oblečeni v tradičních svátečních krojích. Stárka se od ostatních děvčat liší tím, že má na hlavě šátek černé barvy. Stárek má potom klobouk, který mu stárka nazdobila. Tato tradice ve Vacenovicích existuje od prvního vysvěcení kostela a s velkým úspěchem trvá dodnes.

Mezi tradice, které jsou ve Vacenovicích dodržovány, je také malování kraslic. V tomto umění Vacenovice v současné době reprezentují Marie Jakubičková a Ludmila Vlasáková, jež jsou označovány také jako tzv. malérečky. Technika vyškrobávání kraslic má ve Vacenovicích velkou tradici. Jednou za několik let se zde pořádá celostátní výstava kraslic a tuto akci si berou na starost právě i vacenovické malérečky.

V roce 199 byla ve Vacenovicích obnovena Tělovýchovná Jednota Sokol, v nynější době sdružuje asi padesát žáků. Pod jednotu spadá pěvecký sbor Mariánky. Jednota se nezaměřuje pouze na činnost tělovýchovnou, ale také na činnost kulturní, snaží se podílet na přípravě kulturních akcí v obci.

Dalším důležitým přínosem pro místní společenský a kulturní život je bezesporu ženský sbor Marijánky, který vznikl v roce 2005 v počtu pěti členek. Jejich společný zájem pro lidovou píseň, tradice a místní kroje, byl hlavním důvodem, proč sbor založily. Sbor vystupuje především ve Vacenovicích, ale i na akcích Mikroregionu. Sbor funguje pod místní organizací

¹⁵⁶ <http://www.mszyvacenovic.wbs.cz/>, datum stažení [2018-04-28]

¹⁵⁷ RYGAR, František. Vacenovice: fragmenty z historie obce. Vacenovice: Obecní úřad Vacenovice, 1998, s. 110.

Sokola. Každý rok organizují ve Vacenovicích setkání ženských sborů pod názvem „Zpívají sobě robky na Moravě“.

Spolkem, který v současné době v obci Vacenovice vykazuje činnost, je Sbor dobrovolných hasičů. Momentálně má sbor více než čtyřicet členů, jejich hlavní zaměření je momentálně zejména na aktivity v disciplíně požárního útoku. Od roku 2008 sbor zahájil výstavbu vlastního hasičského areálu, který byl v roce 2010 dokončen. Díky tomu se zde konají významné celorepublikové závody a také kulturní akce, kterými jsou taneční zábavy a dětské dny.¹⁵⁸

4.6 Vlkoš

Nejzásadnější podíl na společenském dění ve Vlkoši má momentálně Občanské sdružení Krušpánek. Toto sdružení vzniklo v roce 2000, hlavním důvodem vzniku tohoto spolku byla podpora občanů v oblasti zachování památek a tradic. V poslední době se Krušpánek hodně zaměřuje na využití volného času dětí a mládeže. Sdružení koná maskarní bál, vlkošský den žen, charitativní sbírky oděvů, velikonoční a vánoční dílny a vánoční zpívání. Co se týká podpory zachování tradic, tak sdružení pořádá besedy o údržbě krojů. Sdružení vybudovalo také krojový fond, který mohou využívat nejen občané Vlkoše.¹⁵⁹

V obci existuje lokalita vlkošských búd, což je oblast s vinicemi, proto vznikl spolek Přátelé Achtele z.s., který se převážně snaží propagovat vlkošská vína, vinaře a vlkošskou sklepní uličku, stejně tak udržovat folklorní tradice. Členové se podílí na rozvoji turistického ruchu v této lokalitě, velkým cílem spolku je také vybudování zázemí pro pořádání kulturních akcí.¹⁶⁰

¹⁵⁸ <http://www.sdhvacenovice.cz/oorganizaci.php#soucasnost>, datum stažení [2018-04-28]

¹⁵⁹ <http://www.vlkos.cz/obcanske-sdruzeni-quot-kruspanek-quot/os-1036/p1=1199>, datum stažení [2018-04-28]

¹⁶⁰ <http://www.vlkos.cz/pratele-achtele-z-s/os-1037/p1=1199>, datum stažení [2018-04-28]

Závěr

Venkovský způsob života prošel v průběhu sledovaných let přirozenými změnami, způsobenými ekonomickým, politickým či celkově společenským vývojem. V první polovině dvacátého století byl ještě rok na vsi se svými tradicemi přirozenou součástí venkovského života. Tradiční lokalizovaná společnost se postupně otevírala městským formám života, současně však můžeme zaznamenat vzestupnou snahu o obnovení či konzervaci lidových zvyklostí. K tomuto přispívalo ve velké míře v obcích Mikroregionu Nový Dvůr Sdružení venkovské omladiny nebo Slovácké krúžky, Konopa, Rozmarýnek, Slovácký soubor Lúčka a další folklórní soubory, jež připravovaly pořady, na nichž jejich členové znázorňovali dřívější zvyky, jako byly například dožínky nebo fašaňk, a především oživovali lidové písně a tance.

Tradiční veřejné spolkové instituce, jež se staly pilířem měšťanského, ale jak se ukazuje do značné míry i venkovského společenského života, v českých zemích vznikly s narůstajícím nacionalizačním hnutím na konci 19. století a plně se rozvíjely v období první republiky, přežily dodnes i přes uniformizující proces spolkové činnosti v Národní frontě komunistického režimu. Práce se pokusila provést nástin kulturního a společenského života v obcích Mikroregionu Nový Dvůr od vzniku Československého státu po současnost.

Typy spolků se od první republiky do současnosti radikálně nezměnily. Stále v obcích existují sportovní, zájmové, ženské a národopisné spolky, a také má na kulturním dění v obci velký vliv činnost institucí, kterými jsou obecní úřady, místní školy a farnosti. Z textu však vyplývá, že největší vliv na společenský život ve většině obcí Mikroregionu Nový Dvůr měly a doposud mají folklórní soubory a Sbory dobrovolných hasičů. Podílejí se na organizaci většiny kulturních událostí. Mezi ně lze zahrnout tradiční krojované hody, zábavy či oslavy důležitých svátků. Naopak tělovýchovné jednoty Sokol a Orel jsou zachovány jen v několika z obcí.

Resumé

Cílem bakalářské práce je analyzovat společenský život v dnešních obcích Mikroregionu Nový Dvůr od počátku Československé republiky po současnost. V jednotlivých kapitolách text popisuje základní reálie, které se pojí s historií těchto obcí a jejich spolkovou činností.

První část se věnuje obecným pojmům, které jsou s kulturou a životem na venkově spojeny. Text je převážně zaměřen na spolkovou činnost v daných obcích. S tím se také pojí další informace, o kterých text pojednává, a to vytrácení tradičního způsobu života na venkově, který byl postupně nahrazován způsobem městským.

Z textu dále vyplývá, že tradiční instituce společenského života, které v našich zemích vznikaly na konci 19. století, se plně rozvíjely zejména za první republiky, zároveň s nimi však vznikala i sdružení nová. V dalších částech textu se práce věnuje konkrétní spolkové činnosti v uvedených obcích od vzniku Československé republiky po rok 2000, jaké spolky vznikaly a jak se podílely na společenském životě. V závěru práce text pojednává o spolkové činnosti od roku 2000 po současnost.

Summary

The aim of this bachelor thesis is to analyze the social life in the present municipalities of Mikroregion Nový Dvůr since the beginning of the Czechoslovak Republic to the present days. The text describes basic facts that are related to the history of these municipalities and their activities.

The first part of the text deals with general concepts that are related to the culture and life in the countryside. The text is primarily focused on social activities in the given municipalities. This issue is also connected to the other information that the text deals with – the disappearance of the traditional way of life in the countryside, which has been replaced by an urban way of life.

The text shows that the traditional institutions of social life, which originated in our villages at the end of the 19th century, developed fully during the period of the first republic, but at the same time they also helped to create new associations. In the following parts of the thesis analyzes specific social activities in the mentioned municipalities since the establishment of the Czechoslovak Republic till 2000 – which associations were created and how they participated

in social life. At the end of the thesis, the text deals with social activities in villages since 2000 to present days.

Zusammenfassung

Ziel der Bachelorarbeit ist Kulturleben im Mikroregion Nový Dvůr vom Anfang der Tschechoslowakei bis zur Gegenwart zu analysieren. In den einzelnen Kapiteln werden die Grundrealien erklärt, die mit der Geschichte und kulturellen Aktivitäten von diesen Dörfern zusammenhängen.

Der erste Teil wird den Grundbegriffen gewidmet, welche mit Kultur und Leben auf dem Dorf verbunden sind. Text orientiert sich auf das Volksleben in betreffenden Dörfern. Damit sind auch weitere Daten im Zusammenhang, welche diese Arbeit behandelt, und zwar der Niedergang von der traditionellen Lebensweise auf dem Land, der durch die städtische Lebensweise ersetzt wurde.

Aus dem Text unter anderem folgt, dass die traditionellen Institutionen des Volkslebens, die in unserem Land am Ende des 19. Jahrhunderts entstanden sind, sich in der Zeit der Ersten Republik voll entwickelt haben und dabei haben sich auch neue Volksgruppen gebildet. Diese Arbeit widmet sich noch der ausführlichen Volkskultur der einzelnen Dörfer vom Anfang der Tschechoslowakei bis zum Jahre 2000, dem Anfang von dortigen Volksgruppen und deren Anteil auf dem Kulturleben. Am Ende der Arbeit wird das Kulturleben vom Jahre 2000 bis zur Gegenwart beschrieben.

SEZNAM POUŽITÝCH PRAMENŮ A LITERATURY

Literatura

BARTUŠEK, Antonín. *Milotice: Státní zámek a okolí*. Praha: Státní tělovýchovné nakladatelství pro Státní památkovou správu v Praze, 1954.

BOČKOVÁ, Miroslava a Veronika SELUCKÁ. *Milotice: 1341-1945*. Milotice: Obec Milotice, 2003.

BĚLOHLÁVEK, Miroslav. *Hrady, zámky a tvrze v Čechách, na Moravě a ve Slezsku: Jižní Morava*. 1. vyd. Praha: nakladatelství Svoboda, 1981.

ČEJKA, Jiří. *Ratíškovice: minulostí slovácké obce*. Ratíškovice: Obec Ratíškovice, 2010. ISBN 978-80-254-7362-7.

ČERVINKA, Inocenc Ladislav. *Na našem Slovácku: vlastivědný sborník Kyjovska-Ždánka pro školy a rodiny*. Kyjov: Učitelstvo okresu Kyjovsko-Ždánského, 1933.

FROLEC, Václav. *Jihomoravská družstevní vesnice: etnografická charakteristika*. Uherské Hradiště: Slovácké muzeum, 1989.

GRUFÍK, Stanislav. *Kronika jednoty Orla československého v Miloticích u Kyjova*.

HOFSTEDE, Geert; HOFSTEDE, Gert Jan. *Kultury a organizace: software lidské mysli: spolupráce mezi kulturami a její důležitost pro přežití*. Praha: Linde, 2007.

HURT, Rudolf. *Kyjovsko*. Brno: Musejní spolek, 1970. Vlastivěda moravská.

JANDOUREK, Jan. *Sociologický slovník*. Praha: Portál, c2001. ISBN 8071785350.

KUBÁTOVÁ, Helena. *Sociologie životního způsobu*. Praha: Grada, 2010. Sociologie (Grada). ISBN 978-80-247-2456-0.

Kronika Tělocvičné jednoty „Sokol“ v Miloticích u Kyjova, TJ AGRO Milotice.

MAŠEK, Petr. *Modrá krev: Minulost a přítomnost 445 šlechtických rodů v českých zemích*. 3. vyd. Praha: Mladá fronta, 2003.

MACKOVÁ-FROLCOVÁ, Marie. *Ratíškovice: minulost a přítomnost obce*. Ratíškovice: Městský národní výbor, 1990.

MAJEROVÁ, Věra a Irena HEROVÁ. *Český venkov 2007: studie Jihočeského a Ústeckého kraje*. V Praze: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2008.

Okresní archiv, Hodonín, Oú-Ra, 95. *Kronika obce Ratíškovice, 1884-1953*.

Okresní archiv, Hodonín, *Kronika obce Skoronice*.

Okresní akrchív, Hodonín, *Kronika obce Svatobořice*.

Okresní archiv, Hodonín, Aú-VI, 48. *Kronika obce Vlkoš, 1919-1972.*

Okresní archiv, Hodonín. Zápisy ze schůzí rady Jednoty Orla československého v Ratíškovicích 1919-1932. Zvláštní protokol sepsaný na schůzi rady Orla československého v Ratíškovicích dne 21. VI. 1921.

Okresní archiv, Hodonín. Zápisy ze schůzí rady Jednoty Orla československého v Ratíškovicích 1919-1932. Z 1. ledna 1920.

RYGAR, František. *Vacenovice: fragmenty z historie obce.* Vacenovice: Obecní úřad Vacenovice, 1998.

SOUKUP, Václav. *Přehled antropologických teorií kultury.* Vyd. 2. Praha: Portál, 2004. Studium (Portál). ISBN 80-7178-929-1.

Sportovní klub Vacenovice, *Knihá zápisů o valných hromadách a výborových schůzích, 1396-1944.*

SYNEK, František. *Slovácký soubor Lúčka Svatobořice-Mistřín: 1977-1987.* Ilustroval Václav FROLEC. Svatobořice-Mistřín: Sdružený klub ROH, 1987.

SYNEK, František. *Svatobořice-Mistřín: 1964-2014 - půlstoletí života obce.* Svatobořice-Mistřín, 2014.

VLASÁKOVÁ, Olga. *750 let obce Vlkoš: 1248-1998.* Vlkoš: Obecní úřad, 2000.

Internetové zdroje

- http://www.artslexikon.cz//index.php?title=Sociologie_kultury, datum stažení [2018-04-25]
- http://mikroinovace.eu/wpcontent/uploads/2014/07/11_Podstata_a_fungovani_mikroregionu.pdf, datum stažení [2018-02-25]
- <http://www.mszvacenovic.wbs.cz/>, datum stažení [2018-04-12]
- <http://www.mvcr.cz/clanek/mikroregiony-a-mistni-akcni-skupiny.aspx>, datum stažení [2018-04-25]
- <http://www.novy-dvur.cz/index.php/2015-11-02-09-20-37/historie>, datum stažení [2018-02-25]
- <http://www.ratiskovice.com/>, datum stažení [2018-02-25]
- <http://www.ratiskovice.com/kultura/osvetova-beseda/ratiskovska-dolina/>, [2018-04-08]
- <http://www.ratiskovice.com/kultura/osvetova-beseda/robky-ze-secky/>, [2018-04-08]
- <http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/mikroregiony>, [2018-04-25]
- <http://www.sdhmilotice.estranky.cz/clanky/soucasnost/pulrok-v-cinnosti-sdh.html>, datum stažení [2018-04-08]
- http://www.sdhmilotice.estranky.cz/clanky/soucasnost/jaky-byl-rok-2010_.html, datum stažení [2018-04-08]
- <http://www.sdhmilotice.estranky.cz/clanky/soucasnost/leto-bylo-pro-hasice-velmi-aktivni.html>, datum stažení [2018-04-08]
- <http://www.sdhmilotice.estranky.cz/clanky/soucasnost/sdh-informuje-1-2014.html>, datum stažení [2018-04-08]
- <http://www.sdhvacenovice.cz/oorganizaci.php#soucasnost>, datum stažení [2018-04-18]
- <https://www.skoronice.cz/kulturni-a-vlastivedne-sdruzeni-skoronice>, datum stažení [2018-04-10]
- http://soclaf.pef.czu.cz/pdf/Sbornik_Venkov_neprodejne.pdf, datum stažení [2018-04-25]
- <https://www.skoronice.cz/>, datum stažení [2018-02-25]
- <http://www.svatoborice-mistrin.cz/>, datum stažení [citováno 2018-02-25]
- <http://www.svatoborice-mistrin.cz/kultura/zajmove-spolky-a-sdruzeni-/folklorni-1/slovacky-kruzek-svatoborice-mistrin/>, datum stažení [2018-04-10]

<http://www.svatoborice-mistrin.cz/sport-1/sportovni-oddily-a-jednoty/tj-sokol-svatoborice/>, datum stažení [2018-04-10]

<http://www.vacenovice.cz/>, datum stažení [2018-02-25]

<http://www.vacenovice.cz/informace-o-obci/soucasnost/>, datum stažení [2018-02-25]

<http://www.vacenovice.cz/spolky-a-sdruzeni/narodopisna-spolecnost-vacenovice/>, datum stažení [2018-04-12]

<http://www.vacenovice.cz/spolky-a-sdruzeni/omladina/>, datum stažení [2018-04-12]

<http://www.vacenovice.cz/spolky-a-sdruzeni/oskoruska/>, datum stažení [2018-04-12]

<http://www.vlkos.cz/>, datum stažení [2018-02-25]

<http://www.vlkos.cz/obcanske-sdruzeni-quot-kruspanek-quot/os-1036/p1=1199>, datum stažení [2018-04-18]

<http://www.vlkos.cz/pratele-achtele-z-s/os-1037/p1=1199>, datum stažení [2018-04-18]

<https://www.zahradkari-milotice.cz/kalendar-akci/>, datum stažení [2018-04-08]

Obrazové přílohy

¹⁶¹ Obr. č. 1- Stavění máje u stárky, hody 2015

¹⁶¹ Vlastní zdroj

¹⁶² Obr. č. 2- stavění máje na vsi, hody

2015

¹⁶³ obr. č. 3- stárkovský pár, hody 2015

¹⁶² Vlastní zdroj

¹⁶³ Vlastní zdroj

Anotace

Příjmení a jméno autora	Kristýna Vacenovská
Název katedry a fakulty	Katedra muzikologie Filozofická fakulta
Název diplomové práce	Společenský život v obcích dnešního Mikroregionu Nový Dvůr v různých etapách českého národa od vzniku Československé republiky po současnost
Jméno vedoucího diplomové práce	doc. PhDr. Lenka Křupková, Ph.D.
Počet znaků	105 675
Počet příloh	Tři fotografie ze slavnosti tradičních krojovaných hodů v obci Vacenovice
Počet titulů použité literatury	Použila jsem osmnáct titulů. Navíc jsem čerpala z kronik jednotlivých obcí a kronik spolků.
Klíčová slova	Kultura, mikroregion, společenský život, spolková činnost, vesnice
Anotace diplomové práce	Bakalářská práce se věnuje společenskému životu, který se soustředí na vesnice Mikroregionu Nový Dvůr. Zaměřuje se převážně na spolkovou činnost, která má v obcích velký vliv na společenské dění v etapách českého národa od vzniku Československé republiky po současnost. Práce ukazuje, jaké konkrétní spolky v rámci vymezeného období v obcích vznikaly a jakým způsobem se na kulturním dění podílely dříve, a jak se na něm podílí dnes.